

	 <p data-bbox="635 450 1326 488">Informační časopis OBCE TMAŇ</p>	
Ročník XXVI.	Září 2014	Číslo 9/2014 (294)

Základní škola a Mateřská škola Tmaň a Místní organizace Sboru dobrovolných hasičů Tmaň pořádají

v sobotu dne 13. září 2014

celodenní slavnost u příležitosti

- **130. výročí výstavby budovy školy ve Tmani,**
- **110. výročí založení Sboru dobrovolných hasičů ve Tmani a**
- **101. výročí založení Sboru dobrovolných hasičů na Louníně.**

K hojné účasti na slavnosti zvou veřejnost Tmaně, Lounína, Havlíčkova Mlýna, Slavíků, rodáky a přátele naší obce organizátoři!

Z obsahu tohoto čísla:

Toto číslo je věnováno 130. výročí výstavby budovy školy a historii školství ve Tmani. Ve vložené příloze jsou kandidátní listiny a volební programy volebních stran pro komunální volby ve Tmani konané 10. a 11. října 2014.

**Sbor dobrovolných hasičů Tmaň
zve širokou veřejnost Tmaně, Lounína,
Havlíčкова Mlýna a Slavíků na oslavu**

- **110. výročí založení Sboru dobrovolných hasičů ve Tmani a**
- **101. výročí založení Sboru dobrovolných hasičů na Louníně,**

v rámci které je na soboru 13. září 2014 připraven tento program:

- 9:00 – uvítání hostů a jiných sborů před hasičskou zbrojnicí;
- 9:30 – přesun průvodu na Lounín (pro zájemce bude zajištěn převoz od hasičské zbrojnice);
- 10:00 – slavnostní průvod obcí za doprovodu dechové kapely a položení věnců se zastávkami u pomníků padlých (10:00 – zahájení u pomníku padlých na Louníně, 10:40 – pomník u ZŠ ve Tmani, 11:00 – válečné hroby na místním hřbitově);
- 11:00 – 13:30 – Den otevřených dveří v hasičské zbrojnici (výstava hasičské techniky, fotografií, diplomů, pohárů a dokumentů z historie SDH Tmaň);
- 13:30 – ukázka práce MH SDH a SDH na hasičském areálu u požární nádrže;
- 14:00 – zahájení IX. ročníku Memoriálu zasloužilých hasičů – soutěžit se bude v požárním útoku a to v kategorii muži a ženy, ženy budou soutěžit podle pravidel Požárního sportu a muži v netradičním požárním útoku, a to sáním z požární nádrže;
- 20:00 – společenská zábava v kulturním domě.

Na hojnou účast se těší tmaňští hasiči!

Školo! Štěstí dítěti tomu plyne, které práh tvůj nemine. (1884)

Základní škola a Mateřská škola Tmaň

zvou bývalé učitele, žáky, příznivce školy i nejširší veřejnost na

Den otevřených dveří,

který se koná

v sobotu dne 13. září 2014 od 9,00 do 13,00 hodin

u příležitosti **130.** výročí výstavby současné budovy školy.

Pro návštěvníky je připraveno mnoho zajímavých akcí, které přibližují život v dnešní základní a mateřské škole:

- Prohlídka moderně vybavených prostor základní a mateřské školy – třídy, knihovna, učebna informatiky a výpočetní techniky, přístavba školní družiny a mateřské školy, tělocvična.
- Výstava fotografií ze života základní a mateřské školy.
- Výstava archivních dokumentů z historie školy.
- Práce žáků školy.
- Třídní projekty a další zajímavosti ze života tmaňské školy.

Srdečně zvou učitelé a žáci ZŠ a MŠ Tmaň!

130. výročí výstavby budovy tmaňské školy

Slovo starosty obce

Vážení spoluobčané!

Dovolte, abych Vás všechny co nejsrdečněji pozdravil na oslavách 130. výročí výstavby budovy školy ve Tmani, 110. výročí založení Sboru dobrovolných hasičů ve Tmani a 101. výročí založení Sboru dobrovolných hasičů na Louníně. Hodně dlouho jsme diskutovali o tom, jak oslavit tato jubilea, až vše bylo dopracováno do programu, s nímž jste se mohli seznámit v úvodu tohoto vydání tmaňského informačního časopisu OBZOR. Podíváme-li se v čase zpět, zjistíme, že v minulosti byl vždy kladen větší důraz na výročí založení sboru dobrovolných hasičů, v jejímž stínu byla zmínka o výročí výstavby současné školní budovy. V průběhu letošních oslav chceme v písemných doprovodných materiálech položit hlavní důraz na výše zmiňované 130. výročí výstavby jednopatrové budovy tmaňské školy, a proto je toto vydání OBZORU monotematicky zaměřeno právě k tomuto výročí, neboť podobná souborná zpráva o historii naší školy tu nebyla doposud k dispozici.

I když škola žije především současností, má své kořeny v historii. Je to historie delší než sto třicet let. Obec Tmaň vždy měla kvalitní školství. Je faktem, že v tmaňské škole byl vždy velmi kvalitní učitelský sbor – připomeňme si takové osobnosti, jakými byli Karel Honzík, František Zajíček nebo Bohumil Dousek. Školu dělá nejen budova, ale hlavně její žáci a učitelé.

V tmaňské škole máme již skutečně takřka všechno, co nezbytně k plnění výukového procesu potřebujeme. Cesta k dnešní realitě trvala sto třicet let a po celou tuto dobu bez ohledu na aktuální vládnoucí politický režim nebo společenské uspořádání se jako červená nit táhne péče vedení obce o dobré podmínky pro práci školy. Tento trend se předpokládá i v následujících volebních obdobích zastupitelstva obce. Obec Tmaň se současným více než tisícem trvale přihlášených k pobytu obyvatel je obec věkově mladá a žije zde hodně dětí. Živým důkazem je realizace stavebního rozšíření mateřské školy v roce 2011 pro zvýšení její kapacity. Přidáme-li k tomu děti z přiskolených obcí navštěvujících naši základní školu, jednoznačně z toho vyplývá, že investic do školství v obci – potažmo do vzdělávání budoucích generací našeho regionu – nebude nikdy dost.

Děkuji jménem rady obce i zastupitelstva obce pedagogickému kolektivu i pracovníkům příspěvkové organizace Obce Tmaň – Základní škola a Mateřská škola Tmaň – za jejich veškerou dosavadní práci při výchově předškoláků a školáků a s obdivem sledujeme, jak se jim v jejich každodenním konání daří úspěšně navazovat na výchovnou a pedagogickou práci předchozích pokolení učitelů v tmaňské škole a vytvářet tak optimální podmínky pro své nástupce, kteří budou v jejich práci pokračovat v budoucnosti ... a není vyloučeno, že to budou někteří z těch žáků, kteří získali své základní vzdělání právě pod vedením současných pedagogů. Do další úspěšné pedagogické práce jim přejeme především hodně zdraví!

Václav Macourek, starosta obce Tmaň

Co tomu předcházelo ...

Udělat si představu o stavu původního školství v naší obci si můžeme udělat jen na základě všeobecných poznatků. Ve 13. století byly zřizovány v městech a v malé míře i na vesnicích farní školy. Za vlády Karla IV. byly zřizovány další školy a zaznamenává se rozvoj školství, který zasáhl i do našeho berounského kraje. To bylo 14. století. V 15. století zásluhou husitských bouří nebyla situace příznivá pro rozvoj školství. 16. století dává národu Jana Amose Komenského a je pro školství dobou rozkvětu. V našem okolí byla založena škola v Litni a Neumětelích. Třicetiletá válka v 17. století zasadila těžkou ránu školství. Po jejím skončení vznikla škola ve Všeradících, Cerhovicích a Jincích. Po celé 18. století zůstaly školské poměry nezměněny. V prvních letech panování císařovny Marie Terezie vznikají nové školy v různých obcích našeho okresu. Invalidé a vojenští vysloužilci učili podle svých schopností psaní, počtům a čtení. Jak vypadalo takové vyučování a kdo vzdělání získával, nevíme. Protože školních budov nebylo, vznikaly na vesnicích po chalupách pokoutní školy.

na mnohých z nich, a tmaňská škola nebyla výjimkou, prvními vyučujícími byli vojenští vysloužilci, mistři i řemeslníci.

V roce 1741 vyučoval v naší obci Tmani ve vlastní chalupě č. 30 krejčí Václav Boubín. Důkaz o založení tmaňského školství podaly ručně psané pašije s ručně psanými a okrášlenými notami, nalezené ve skříni na „muzikálie“ na kůru tmaňského kostela. Je na nich napsáno: *„Pašije Pána našeho Ježíše Krista, podle sepsání sv. Matouše 26-27 kapitola. Jest sepsána léta Páně 1746 dne 16. Marti a jest sepsána ode mne Františka Boubína, ten čas cantora v Bykoši zůstávajícího.“* Na druhé straně uvnitř desek: *„Tyto pašije náležejí: Václavu Boubínovi, ten čas cantor tmaňský r. 1774.“*

Václav Boubín vyučoval ve Tmani 33 let a zemřel ve věku 52 let roku 1774. Dle těchto známých skutečností bylo ve Tmani zahájeno vyučování r. 1741 (1774 – 33 = 1741).

Po prvním učiteli Václavu Boubínovi dědili školu jeho potomci do několikátého pokolení. Po něm vyučoval jeho syn Václav Ignác Boubín, po něm opět Václav Boubín. Tomu již ve vysokém věku pomáhal čtvrtý Boubín v pořadí – Václav Jiří Boubín. Byl vzdělaným učitelem a znamenitým hudebníkem, ale svého otce nepřežil. Zemřel mlád 24 roků. Starý otec musel vyučovat znova, až v roce 1822 nastoupil učitelský pomocník Matěj Jaroš, který vyučoval větší děti ve svém bytě a starý Václav Boubín menší děti v e třídě domu č.p. 42. Tato budova bývala dříve farou a byla darována občanům tehdejší vrchností, majiteli panství Tmaň – Suchomasty – Antonínem a Dorotou Zarabarovou, kteří byli školními a farními patrony.

Když se Matěj Jaroš stal samostatným učitelem, musel svého předchůdce Václava Boubína vyživovat až do jeho smrti 24. ledna 1837. Poslední potom rodu Boubínů, zakladatelů tmaňského školství – Vojtěch Boubín, obuvník a starý mládenec, zemřel ve Tmani dne 8. května 1900.

Učitel Matěj Jaroš měl se svojí ženou Marií, rozenou Žaludovou z Hořovic, deset dětí, které dosti těžko vyživoval. Dožil se však vysokého věku 78 let. Několik let před svou smrtí byl nemocen a neschopen vyučovat. Dostal proto k výpomoci podučitele Javůrka, druhý rok Josefa Šťastného, třetí rok ho zastupoval vlastní syn Karel, technický student. Po ukončení pruské války byl do tmaňské školy dosazen berounským vikářem P. Josefem Šabatou 4. října 1866 jako podučitel Antonín Braun. Obec pro něho neměla byt, proto bydlel u své matky v chalupě č.p. 41. Až v březnu následujícího roku 1867 musel starý učitel Jaroš na vikářům rozkaz uvolnit jeden pokoj ve škole č.p. 42. Jaroš se mohl přestěhovat do vlastního domku č.p. 77, který si postavil. Zůstal však ležet nemocný v kuchyni, kam za ním docházela jeho manželka nebo některá z dcer, aby jej ošetřovaly. Chtěl zemřít ve škole, kde působil 52 roků. Za několik neděl zemřel – 23. dubna 1867 – a občané mu z domu č.p. 42 vystrojili pohřeb na místní hřbitov.

Na uprázdněné místo farního učitele byl po konkurzu dekretem ze dne 12. června 1867 od knížecí arcibiskupské konsistoře jmenován Antonín Braun. Roku 1870 byly vydány nové školní zákony. Tmaňská škola, tak jako všechny ostatní, byla vyňata z církevního dozoru a ten byl svěřen okresní školní radě. Mnohé obce se těmto zákonům nechtěly podřídit, převládal vliv církve. Nevolily ani členy do místních školních rad. Byla to doba tak zvané trpné expozice. Také v naší obci tomu nebylo jinak. Teprve v roce 1874 zahájila svoji činnost místní školní rada při škole ve Tmani. Však ji čekalo nemálo práce a starostí!

Počet dětí, které navštěvovaly jednotřídní školu v č.p. 42, dosáhl počtu 147. Bylo třeba zajistit vyučování ve dvou třídách, místnosti však nebylo. Místní školní rada zaslala žádost o rozšíření škol jednotřídní na dvoutřídní. Zemská školní rada souhlasila, k rozšíření školy však nedošlo. Velkostatkář a patron škol František Noltsch školství nepřál. Roku 1878 okresní školní rada nařídila polodenní vyučování, neboť nebylo možné všechny děti najednou vyučovat. V listopadu 1879 komise okresní školní rady shlédla stav místností ve školní budově č.p. 42 a rokovala s přítomnými členy místní školní rady a posoudila i navržená stavební místa pro novou školní budovu.

Velkostatkář František Noltsch prosazoval přístavbu ke staré škole v č.p. 42 novým křídlem od východního čela budovy směrem k parku. Sepsaný protokol zůstal na přímluvu Františka Noltsche ležet u okresní školní rady a opět se školou se nic nedělalo.

V roce 1883 se stala situace školy kritická ...

V roce 1883 se stala situace školy kritická a na naléhavou žádost místní školní rady byla v obci ustavena druhá třída, ve které vyučoval mladší žáky učitel Antonín Javorský. Druhá třída byla umístěna v pronajatém sále hostince „U Sokola“ v č.p. 77. Stavba školy se již nedala odkládat.

Byly zadány plány a vyhotoven rozpočet stavitelem Josefem Fischerem z Litně. Aby odpůrce školy František Noltsch mohl zmenšit svůj příspěvek na výstavbu školy o 600 zlatých, nechal v roce 1883 uzavřít na Tmani pivovar. Rozpočet musel být místní školní radou opět přepracován, neboť oněch 600 zlatých muselo být rozděleno dle výměry daní na všechny přiškolené obce. Tímto zlobným činem vyvrcholilo nepřátelství velkostatkáře ke škole, ale její stavbu již nezastavilo.

Dne 9. dubna 1883 byl položen základní kámen k nové budově školy. Při odpoledním vyučování byly děti odvedeny k tomuto místu, kde každé třikrát udeřilo kladívkem na základní kámen. Za rok, **31. srpna 1884, byla nově vystavěná škola slavnostně vysvěcena a odevzdána do užívání. Nad hlavním vchodem do budovy byla vsazena kamenná deska s nápisem „Školo! Šťěstí dítěti tomu plyne, které práh tvůj nemine. 1884.“**

Rok 1884 je zajímavý tím, že v tomto roce bylo vystavěno v našem okrese mnoho škol, například ve Zdicích nebo v Berouně při hlavní silnici.

Nová škola byla ihned místní školní radou pojištěna u banky Slávie na 3.740 zlatých proti ohni. Stará škola v č.p. 42 byla prodána v dražbě, která byla vyhlášena v „Pražském deníku“ a odbývala se 15. srpna 1884 v 10 hodin dopoledne. Dům koupil Jakub Levitus za 730 zlatých. Po skončení dražby domu, bylo prodáno ještě 6 párů starých školních lavic za 13 zlatých 35 krejcarů a dvojitý záchod za 6 zlatých 65 krejcarů. Po Antonínu Javorském vyučoval v nové škole učitel Josef Cais, po něm nastoupil v roce 1887 jako podučitel Josef Neuberg, kterého dnem 28. srpna 1890 vystřídal Antonín Milka.

Od 1. září 1891 se stala tmaňská škola trojtřídní. Na uvolněné učitelské místo byl dosazen Jan Dolejš. Podučitelem zde byl František Fencel, kterého v roce 1897 vystřídal Antonín Abraham. Po něm zde učiteloval Josef Šimek. Za Josefa Šimka nastoupil proti nesouhlasu místní školní rady Karel Honzík, ačkoliv byl jediným žadatelem o uvolněné místo. Ten začal na tmaňské škole vyučovat od školního roku 1903 a v roce 1905 stál u zrodu hasičského spolku v naší obci.

Po 42leté službě ukončil Antonín Braun školním rokem 1906 svoje učitelování ve Tmani. Na vlastní žádost odešel na odpočinek. Občané a děti se s ním rozloučili v neděli 2. září 1906 slavností a předáním čestného občanství. Poslední léta zaslouženého odpočinku trávil ve Zdicích. Na rozloučenou napsal do školní pamětnice: „S Bohem buď, ty obci a škole tmaňská, kde jsem zažil mnohé trudné i radostné chvíle po 40 let.“

Od 1. listopadu 1906 nastoupil na zdejší škole službu nově jmenovaný řídící učitel Vojtěch Tesař ze Zdic. Po odchodu Karla Honzíka do Stašova, nastoupil zde jako zatímní učitel Josef Fojt. Po dobu vyučování nechával otevřená okna ve třídě a ohrožoval tak zdraví dětí, které chodily do školy bosy. Byl proto na zásah místní školní rady okamžitě 6. ledna 1908 ze školy přeřazen. Vystřídal jej učitel František Zajíček od 17. ledna 1908, který až dosud působil v Hýskově.

Osobnosti tmaňského školství XX. století: Karel Honzík

Dne 5. června 1925 zemřel v Praze pan Karel Honzík, řídící učitel ve Sv. Janě pod Skalou. Narodil se 13. dubna 1876 v Praze. Studoval ve státním učitelském ústavu v Praze. Od 26. října 1897 působil na obecných školách v Karlíně, Dejvicích, Berouně; na matiční škole v Ledvicích, ve Zdicích, ve Sv. Janě pod Skalou, Vysokém Újezdě, **Tmani**, Stašově, Všeradicích; od 1. září 1920 ve Sv. Janě pod Skalou jako řídící učitel. Byl znám svou bodrou povahou přes to, že jeho život již od počátku působení ve službě školní ohrožen byl zákeřnou chorobou. Známa byla jeho činnost v hasičství.

Počet dětí neustále stoupal a dnem 16. března 1911 se stala tmaňská škola čtyřtřídní. Zatímní učitelkou byla ustavena Antonie Schneiderová. Nutnost rozšířit vyučování okamžitě si vyžádala během prázdnin 1911 přístavbu školy. Postavila se nejenom čtvrtá, ale i rezervní pátá třída a sociální zařízení. Stavba byla zadána staviteli Spoustovi za 8.645 K 90 haléřů. Až do té doby, než byla přístavba postavena, se opět vyučovalo v najaté místnosti hostince „U Sokola“ v č.p. 77. Byly i jiné návrhy na řešení provizoria, například umístit jednu třídu ve farní budově č.p. 3 nebo zakoupit dům č.p. 77 pro trvalou potřebu školy.

Škola za první světové války

V letech 1. světové války se tmaňská škola stala střediskem veškeré válečné pomoci plynoucí z obce. Prováděly se zde všechny sbírky, které se v Tmani na popud rakouských úřadů uskutečnily. Vyučování a výchova se tak staly okrajovou oblastí. A tak děti například místo učení chodily na sběr ostružinového listí, které mělo vojákům nahradit čaj, při ručních pracích dívky pro vojáky na frontě pletly punčochy a chlapci zhotovovali papírové podešve. Sbíral se kov, vlna, kaučuk a další suroviny. K utužení rakousko-vlasteneckého smýšlení mládeže musela být při bohoslužbách vždy zpívána první sloka rakouské hymny. Každé vítězství rakouské armády se muselo ve škole patřičně oslavit. Budova byla ozdobena praporem. Mnohdy děti místo do školy musely jít do kostela. Tyto slavnosti bývaly zpravidla ukončeny zasláním projevu loajality císařskému velení.

Válka si vybrala svoji oběť i v učitelském sboru. Hned na jejím začátku, na podzim 1914, padl na srbském bojišti zdejší učitel Václav Smetana.

Během válečných let bylo v Tmani velmi málo učitelů. Vzniklá situace se musela řešit tím, že ze čtyř tříd byla škola redukována na trojtřídní, a v některých letech zde bylo dokonce praktikováno střídavé vyučování. Ke škodě znalostí a výchovy dětí, byli mnozí tehdejší učitelé nekvalifikovaní, tzv. industriální.

Po odchodu Vojtěcha Tesaře do důchodu se stal řídícím učitelem na tmaňské škole František Zajíček, který zpracoval historii naší obce, stál u zrodu kvasu církevního reformačního hnutí po roce 1918 a byl jedním ze zakladatelů církve československé v naší obci.

V letošním roce si připomínáme sté výročí od vypuknutí první světové války, a proto se podívejme blíže na toto období z pohledu zápisu v Pamětní knize obce Tmaň založené v roce 1922, kterou psal učitel František Zajíček.

- Nařízení loajality. Počátkem školního roku 1914 / 1915 výnosem ze 7.září 1914 č. 2814 nařídilo ministerstvo školství rozšířit v žácích vlastenecké city pro světodějně události, jejichž východiskem a stěžejním bodem se stalo mocnářství Rakousko-Uherské a neochvějná věrnost k osobě panovníkově.
- Škola pomocným válečným orgánem. Škola se hned na počátku války stala pomocným válečným orgánem rakouských úřadů, protože se stala střediskem veškeré možné a pomocné práce sběratelské. Tyto práce se staly jejím hlavním zaměstnáním, samotné vyučování a výchova se staly záležitostmi vedlejšími. Je pravdou, že se učitel snažil setřít útlak úřadů a dát dětem to, co jim byla škola povinna dát, ale děti trpěly.

Počátkem září bylo nařízeno sbírání a sušení ostružinového listí, jež mělo vojákům v poli nahradit čaj, jehož dovoz byl k nám Anglií znemožněn. Výnos nařizující sbírání ostružinového listí končil slovy: „Očekávám, že se tak stane v uplatnění vlasteneckého smýšlení bezplatně a že nebude třeba byť i malými dárky činnost sbírání podporovat.“ A tak žactvo muselo putovat po lesích, aby nasbíralo „ostružinový čaj“, kterého bylo nakonec 7 kg zasláno císařskému radovi Kocourkovi.

V měsíci listopadu německo-českým přípisem, jehož český sloh byl ubohý (z 13. prosince 1914 č. 27.948) projevilo ředitelství Pražsko-železárenské společnosti v Králově Dvoře, která v době předválečné tak silně germanizovala české Berounsko zřizováním německých soukromých škol v Počaplech a Staré Huti, do nichž vháněny byly české děti, ochotu zaslat škole suroviny k pletení punčoch a jiných potřeb pro vojiny v poli.

C. k. okresní školní rada zvláštním výnosem nařídila, aby dívky při vyučování ženských ručních prací zaměstnávaly se hotovením zimních oděvních věcí pro vojiny v poli válečném. Výnosem tímto nařízeno omezení domácích úkolů, aby žákyně všech svůj

volný čas mohly věnovat těmto nařízeným pracím. „Zweigstelle Prag des Kriegsfursorgeamtes im k.und k.Kriegsministerium Prag II, Mariengasse 36“ zaslalo k pracím těmto 4,5 kg vlny a „vlastenecký přípis končilo těmito českými slovy: „Zatěžujeme vás až ku odevzdání stejné váhy z vlny té zhotovených věcí obnosem nákupní ceny 45,- K.“ (Poznámka: Opsáno doslovně na důkaz, jak rakouské úřady ovládaly jazyk český.) a tak dívky školy naší musili v tomto oboru pracovat. Dne 9. ledna 1915 bylo zasláno pomocnému válečnému ústavu do Vídně 19 párů ponožek, 20 párů nátepníček, balík cupaniny, 54 kapesníky a jeden balík obvazů. Aby i hoši měli se čím zaměstnat, bylo stanoveno výnosem hotovení papírových podešví, poněvadž prý noha proti zimě chráně je papírovými vložkami. Podešví žactvo zhotovilo 507 kusů, které byly zaslány do Vídně dne 23. ledna 1915.

Sotva se škola zhostila těchto povinností, již jí bylo nařízeno sbírání kovů, které musely být zaslány do Hostovic u Prahy. V říjnu 1915 se sbírala vlna, kaučuk, jahodníkové a ostružinové listí. Pro nemocnici v Berouně byly povozem zaslány zavařeniny, ovoce, zelenina a cukr, které žactvo sebralo.

- Přitužení vlastenectví. Mezitím, co všemožným způsobem sběratelským využívalo se ku pomocné akci válečné českého učitele s českým dítětem, přitruhovalo rakouské vlastenectví, které všemožným způsobem a při různých příležitostech – zvláště při oslavování tak zvaných rakouských vítězství, kdy z budovy vlát musel rakouský prapor – muselo být vléváno do srdcí dětí. V této vlastenecko-rakouské výchově se uplatňovala všemožně církev římskokatolická, která stálými modlitbami se snažila přimět děti k lásce k císaři a širší (rakouské) vlasti. Od května 1916 stanovila c. k. zemská rada školní po dohodě s Arcibiskupskou konsistoří, aby po bohoslužbách byla zpívána první sloka rakouské hymny k utužení rakousko-vlasteneckého smýšlení mezi mládeží. Obecenstvo po ukončení mše hromadným odchodem z kostela každou neděli a svátek demonstrovalo proti dynastii a velice málo bylo těch, kteří ve stoje vyslechli zpívanou hymnu císařskou. Každé vítězství nařízeno oslavit ve škole takto: budova ozdobena praporem, mnohdy děti musely do kostela a slavnost školní byla zakončena zasláným projevem loajality.
- Smrt učitele Václava Smetany. V roce 1914 na podzim padl na srbském bojišti Václav Smetana, dobrý učitel a upřímný kolega.
- Úřední recept na zakončení prvního válečného školního roku. Školní rok 1914 / 1915 byl zakončen dle nařízení po bohoslužbách školní slavností se zvláštní promluvou, která musela obsahovat radost nad úspěchy válečnými, důvěru v konečné vítězství a ujištění o neochvějně věrnosti dítek a učitelstva k císaři. Bylo nařízeno posílat texty loajálních projevů zemské školní radě. Podobně byla nucena i obecní zastupitelstva zasílat holdovací telegramy c. k. okresnímu hejtmánství do Hořovic. Co tu bylo falše a přetvářky v těchto nucených projevech! Úřady si vynucovaly na jedné straně lásku a věrnost na druhé straně potlačovaly vše, čím se projevovalo češství a slovanství. Tak v roce 1915 byly zakázány bílo-červeno-modré rozvrhy hodin v jakémkoliv uspořádání barev. V roce 1916 byl zakázán prodej obrázku „sokolů“ a „vojínů husitského vojska“, protože prý nepodporují státoobčanskou výchovu mládeže.
- Během války byl nedostatek učitelstva, proto ze čtyřtřídní byla učiněna škola trojtřídní, neboť vyučovali zde pouze tři učitelé. V roce 1915 / 1916 bylo ve III. a IV. třídě střídavé vyučování. Učitelstvo bylo často měněno a dosazováno i síly nekvalifikované (tzv. industriální učitelky) ke škodě výchovy dětí.

Živnostenské školy pokračovací¹.

- Uzákoněním povinné docházky do školy obecné hlavně říšským zákonem ze dne 14. května 1869 a vznikem škol měšťanských dostalo řemeslnickému a obchodnickému dorostu lepší přípravu základní a lepší kvalifikace. Jedině tím si vysvětlíme rozvoj živností v druhé polovici devatenáctého století, který se nedal nikým a ničím zastavit. Ale ani to nestačilo. Bylo třeba přípravy soustavné, a není divu, mistři a obchodníci začali volat po

¹ Monografie Hořovicka a Berounska, díl druhý, 1929

samostatném odborném vzdělávání, protože výdělečný ráz dílen působil u učňů jakousi jednostrannost. Trvalý obrat k lepšímu nastal vydáním normované učebné osnovy výnosem ministerstva vyučování ze dne 24. února 1883, jímž byly současně zabezpečeny pravidelné příspěvky pokračovacím školám od státu, země, okresu, obchodních komor a různých korporací. Normální osnova předepisovala vyučovat písemností, živnostenským počtům, účetnictvím, kreslení a rýsování geometrickému, průmětnému a odbornému. Vyučovací doba byla stanovena na 7 – 8 měsíců. Časem se ukázalo, že ani tento stav nedostačoval, a proto ministerstvo vyučování vydalo 17. března 1903 nový výnos, jímž byla vyhlášena nová učební osnova. Podle ní bylo možno rozšiřovat školy i o třetí třídu a k dosavadním předmětům přidána nauka o látkách pro různé skupiny řemesel, technologie, nauka o motorech a o zákonech s poučením zdravotním. Vnitřnímu základu živnostenských škol pokračovacích posloužilo se zvláštním jednotným školním a kázeňským řádem, jenž byl vydán 14. listopadu 1904, neboť obraz tohoto školství se tak dostal více do veřejnosti. Když pak byl vydán živnostenský řád ze dne 5. února 1907 a v něm stanovena podmínka pro dosažení řádné kvalifikace učňovské a také povinnost zaměstnavatelů ke vzdělání svých učňů, byla zajištěna i pravidelná školní docházka, již bylo nevyhnutelně třeba, mělo-li být vyučování úspěšné. V roce 1928 bylo na okrese celkem 13 základních živnostenských škol pokračovacích v těchto městech a obcích: Beroun, Budňany, Cerhovice, Hořovice, Hostomice, Jince, Liteň, Loděnice. Lochovice, Počaply, Tmaň, Zdice a Žebrák.

- Živnostenská škola pokračovací ve Tmani². Živnostenská škola pokračovací ve Tmani byla zřízena roku 1910. Je dvoutrídňní, všeobecná s odborným oddělením dívek. V jednotlivých letech od založení měla škola tento počet žáků: 33, 31, 24, 22, 18, 19, 23, 25, 29, 30, 37, 34, 42, 59, 88, 92, 72.

Úhrnný výdej ve školním roce 1926 – 27 byl 11.063,54 Kč. Na školu přispívá stát 5.700,- Kč, země 1.500,- Kč, okres 1.000,- Kč, obchodní a živnostenská komora v Praze 150,- Kč, společenstvo veškerých živností v Suchomastech 150,- Kč, společenstvo mistrů zednických v Praze 70 Kč, společenstvo stavitelů v Praze 129,- Kč, společenstvo kovářů a podkovářů v Berouně 50,- Kč, místní rada školní ve Tmani 400,- Kč, obec Tmaň 200,- Kč, obec Lounín 200,- Kč, obec Suchomasty 100,- Kč, obec Bykoš 70,- Kč, obec Málkov 50,- Kč, Hospodářská záložna v Berouně 79,- Kč. Inventář učebních pomůcek má 120 čísel, žákovská knihovna má 20 a učitelská 10 svazků.

Prvního května 1926 se uskutečnilo slavnostní zakončení školního roku živnostenské školy pokračovací. Slavnosti se zúčastnilo 150 lidí z Tmaně, Lounína, Malkova, Suchomast, Bykoše a Koněprus. Zahájil ji předseda školského výboru a starosta obce Václav Malina. Po něm promluvil řídící učitel školy František Zajíček, jenž se na konec své řeči rozloučil s odcházejícími uční. Poté byla zahájena výstavka učňovských prací, kterou navštívilo cca 200 lidí z Tmaně a okolí. Nejlepší uční byli pak finančně odměněni. Peníze jim byly uloženy na vkladní knížky, se kterými mohli disponovat až v plnoletosti. Koncem školního roku 1926/27 školu navštěvovalo v 1. třídě 40 žáků (22 chlapců a 18 dívek) s ve 2. třídě 52 (31 chlapců a 21 dívek).

Správcem živnostenské školy pokračovací byl řídící učitel František Zajíček. Ve školním roce 1927/28 vyučovali ve škole: správce školy, jenž absolvoval I. dílčí kurs kreslení, Bohumil Dousek, učitel, František Karas, učitel, Marie Vencová, industriální učitelka a Anna Tyburcová, dámská krejčová.

Ve školním roce 1927/28 navštěvovalo školu 23 zedníků, 1 kolář, 4 kováři, 1 zámečnick, 3 strojní zámečnicki, 1 kotlář, 11 oděvníků, 1 řezník, 2 obchodníci, 1 sladovník a 24 bez živnostenského povolání. Výstavka učňovských prací byla posledně uspořádána v květnu 1927. Na odměnách rozdáno učňům 450,- Kč. Odměny byly vloženy na knížku a vinkulovány do zletilosti učňů. Škola jest koedukační. Nezameškaných půldnů v roce 1926/27 bylo 89,5%. Na škole se vyučuje v nedělích a ve středu dopoledne, školní rok trvá sedm měsíců.

² Monografie Hořovicka a Berounska, díl druhý, 1929, str. 314 – 315

Tmaňská škola v období mezi první a druhou světovou válkou ...

- V poválečných letech se život ve škole pomalu dostával do normálních kolejí. V únoru 1921 byla zvolena školní rada, jejímž předsedou se stal řídící učitel Vojtěch Tesař. Místopředsedou byl další zástupce školy František Zajíček, školním dozorcem byl zástupce občanů Stanislav Karmazín. Dále v radě byli: za Tmaň Josef Štětka, za Lounín Josef Šmejkal a za Málkov Antonín Růžička.
- Hned v následujícím roce svedli zástupci obce spolu se školní radou „boj“ s prezidiem zemské školní rady v Praze o znovuzřízení čtvrté definitivní třídy postupné, která zde měla být pouze v případě, že bude při zápisu hodně dětí. Tento spor pokračoval ještě několik let. Tmaňští v něm nakonec prohráli, protože již v roce 1925 byla naopak zrušena i třetí třída a zdejší škola se tak stala po 34 letech opět školou dvoutřídní.
- V roce 1923 musel ze zdravotních důvodů opustit školu řídící učitel Vojtěch Tesař, na jehož místo byl prozatímně jmenován František Zajíček, jenž se 1. července 1924 stal definitivním řídícím učitelem tmaňské školy.
- Dne 15. října téhož roku došlo k vyškolení obce Křížatky od tmaňské školy a k jejímu přiškolení k Počáplům. Ani s tímto rozhodnutím školní rada i obecní zastupitelstvo nesouhlasilo, neboť to jim to přišlo nesmyslné. O této mdlosti se nám dochovalo autentické svědectví z tisku této doby³:

Stala se neuvěřitelná věc. Rodičové školních dětí z Křížatek od středy minulého týdne přestali posílat své školou povinné dítky do školy. Není to tedy zpráva z uzavřeného území, kdež školní stávky z důvodů nacionálních bývaly na denním pořádku, ale z obce, jež leží nedaleko Berouna, nedaleko hlavního města republiky.

Neslýchaný tento akt musí rozčeřit hladinu školských poměrů na našem okrese, pod lesnatou strání Koukolovou, obývaná z většiny dělnickou třídou, která chodí denně do průmyslových závodů P. Ž. S. a akciové cementárny. Tito lidé, velmi chudí, s velkou láskou pečují o vzdělání svých dětí, poněvadž děti jsou jediným jejich majetkem a nadějí. Děti z Křížatek chodily asi do tři čtvrti hodiny vzdálených Počapel, kde navštěvovaly školy, jež na okrese jsou nejmoderněji vypraveny. Křížatka mají přirozené vztahy s Počaply a Královým Dvorem. Jsou osadou, která patří poplatností do Králova Dvora a patří též s Královým Dvorem školní obci do Počapel. Děti chodily do Počapel několik let a nikdo si toho nepovšiml. Najednou si někdo vzpomněl, že děti z Křížatek patří školou do Tmaň, též asi tři čtvrti hodiny vzdálené. Školní úřední mašina se rozjela, šlo se na to s metrem a zjistilo se, že Tmaň je ke Křížatkům asi o 830 m blíže než Počaply. Změřeno, nařízeno: Děti z Křížatek musí chodit do obecné školy do Tmaň. Ale křížatečtí rodičové posílali děti opět do Počapel, kde nebyly přijaty. A v tom okamžiku vypukla školní stávka.

Důvody, proč chtějí křížatečtí, aby jejich děti chodily do školy do Počapel, jsou vážné: Ve zlých měsících zimních, kdy v horském terénu u Křížatek bývají cesty zaváty sněhem, doprovázeny jsou děti svými táty, kteří chodí do práce. Do Tmaň vede opuštěná, velmi neschůdná cesta, která se stává v plískanicích nebezpečnou. Pomůcky učebné dostávají děti v Počaplech všechny zdarma, což je pro chudické obyvatelstvo značné plus a konečně v Počaplech je škola výše organizovaná a tudíž způsob vyučování dokonalejší než na ménětřídní škole ve Tmaň. Tyto důvody způsobily, že stávka se stala jednotná. Prosté vylíčení této události, již není u nás pamětníka, musí nás nutit k přemýšlení. Jsou poměry školské u nás zdravé? Je možno, aby v republice, v níž je prezidentem Masaryk, upíralo se dětem právo na vyšší vzdělání? Odpověď si dá každý sám. Staré, červotočivé školské rakouské zákony, které převzala republika, počínají opět strašit a budou nás dusit tak dlouho, dokud dělnictvo samo svůj stát se svými zákony nevytvoří.

Tmaňští se proto odvolali k nejvyššímu správnímu soudu, který 20. prosince 1928 zrušil výnos o vyškolení Křížatek. Spor však pokračoval i nadále. V prosinci 1929 se uskutečnilo doplňující komisionální šetření okresního školního výboru, jenž měl zjistit, zda je pro děti schůdnější cesta z Křížatek do Tmaň či do Počapel. V únoru 1931 bylo pak definitivně rozhodnuto, že křížatské děti budou chodit do školy v Počaplech.

³ Stávka školních dětí v Křížatkách. J. H. – PODBRDSKÉ ROZHEDY – časopis komunistické strany v Československu pro okresy Berounský, hořovický, příbramský, dobříšský a milovický, číslo 37 – 12.zář 1924

- V roce 1925, před koncem školního roku, v neděli 28. června se ve zdejší škole uskutečnila první výstava dětských prací. Podle zachovaných záznamů se velmi líbila a prohlédnout si ji přišlo zhruba sto lidí. Zároveň byla celá škola vyzdobena, a to jak ve třídách, tak i na chodbách historickými obrazy a v přízemí byla umístěna socha prezidenta republiky, T. G. Masaryka.

Osobnosti tmaňského školství XX. století: František Zajíček

Narodil se v obci Medový Újezd na Rokycansku. Dne 1. června 1907 se oženil, jeho manželka pocházela z Lounína. Byl řídicím učitelem na Obecné škole ve Tmani v letech 1908 – 1937. V jeho učitelské kariéře byla Tmaň třetím a posledním působištěm. Prvním činem po jeho příchodu na Lounín bylo založení Hospodářského spolku pro Tmaň a okolí. Dne 15. srpna 1908 se konala první a ustavující valná hromada, na níž ředitel zimní hospodářské školy v Berouně Karel Liška vysvětlil členům spolku důležitost organizace a tím i účel spolku. Byl prvním lounínským a tmaňským kronikářem od roku 1922 do roku 1937. Od 1. ledna 1923 zastával zatímně místo řídicího učitele a od roku 1924 definitivně. Významnou roli hrál v roce 1913 na Louníně při zakládání hasičského sboru, kde mu dobrým pomocníkem byl i starosta obce Václav Houba. Od 1. května 1913 absolvoval tříměsíční první dílčí kurs pro učitele živnostenských pokračovacích škol v Praze na Smíchově. Na nově zřízené Živnostenské škole ve Tmani vyučoval kreslení, měřictví a průmětnictví. Po vzniku samostatné Československé republiky se začala rozvíjet kulturní činnost. Inicioval ustavení Místní osvětové komise pro Tmaň a Lounín, která v roce 1920 připravila za pomoci Okresního osvětového sboru v Berouně cyklus přednášek o vzdělání, M. J. Husovi, Bílé hoře a o J. A. Komenském. Stál u zrodu obecní knihovny na Louníně. Okresní osvětový sbor v Berouně jej jmenoval okrskovým knihovním dozorcem pro okrsek Tmaň s obcemi Tmaň, Lounín, Málkovy, Suchomasty, Bykoš, Vinařice a Koněprusy. Tuto funkci vykonával přes dvacet let, rezignoval přípisem ze dne 16. listopadu 1946. O Vánocích 1920 přišel do Tmaně ThDr. Karel Farský, průkopník náboženského mravního hnutí a zakladatel církve československé. Přednášel v sále u Boušků a svou přítomností podepřel úmysl faráře Antonína Kouly, který s většinou občanstva přestoupil do nové národní církve. Tmaň se stala středem a vzorem organizační práce jiným obcím Berounska, Hořovicka a Příbramska. V té době chodil František Zajíček s farářem Koulou po obcích a přednáškami seznamoval lidi s nově se tvořící církví. Zasloužený odpočinek trávil František Zajíček ve svém domku na Louníně, kde 8. června 1957 zemřel ve věku nedožitých 77 let. Zanechal po sobě písemnou pozůstalost, která je uložena v Okresním archivu v Berouně a jehož součástí jsou Vzpomínky z mého života, které vycházely na pokračování v tmaňské informačním časopise OBZOR od března do srpna 1996.

- Do školního roku 1926 / 1927 bylo do tmaňské školy zapsáno celkem 88 žáků, z toho v 1. třídě jich bylo 40 (21 chlapců a 19 dívek) a ve 2. třídě pak 48, (14 chlapců a 34 dívek).
- Druhý díl Monografie Hořovicka a Berounska vydaný v roce 1929 charakterizuje dvoutřídní obecnou školu smíšenou ve Tmani v té době takto: *Dnešní škola má čtyři třídy, kabinet a byt řídicího učitele se špižírnu, které se dočasně užívá za druhý kabinet. Ve dvou místnostech jsou té doby dvě třídy (třetí a čtvrtá) čtyřtřídní školy obecné ze Suchomast. Zařízení školy je zastaralé. Místní školní rada vkládá každoročně do rozpočtu školního 1000 Kč, aby postupně mohla třídy vybavit moderními lavicemi. Výzdoba chodeb s poprsím pana presidenta je pěkná. Školní zahrada měří 11 arů a přiléhá těsně k budově školní a dvorku školnímu na straně východní. Na dvorku je stodůlka, k níž přiléhají chlév a chlívec. U zahrady na straně východní je školní pole a na straně severní přiléhá k ní i ke stodůlce a chlévu školní hřiště 29 arů velké, ohrazené a po obvodě lípami vysázené. Na školní zahradě je školka, oddělení zelinářské a okrasné. Jinak vysázena je ovocným stromovím. Do obecné školy chodí 76 žáků. Učebnice a jiné pomůcky a potřeby školní jsou dávány místní školní radou všemu žactvu zdarma.*

- O rok později opět došlo ke značnému poklesu počtu žáků, kterých tak bylo celkem pouhých 65, to znamenalo, že třicet čtyři jich bylo v 1. třídě a 31 ve druhé.
- Ve školním roce 1928/29 přišly do zdejší školy také děti ze Suchomast, kterým byla z hygienických důvodů část školy uzavřena. Konkrétně se jednalo o děti ze třetí a čtvrté třídy. Za tuto službu dostávala tmaňská škola od suchomastské školní rady ročně 400 korun za jednu třídu. Kromě těchto peněz platily Suchomasty ještě paušální platby - za topení, vymetání kamen, elektřinu apod.
- V roce 1929 byla volena nová školní rada, jejímž předsedou se stal řídící učitel František Zajíček, místopředsedkyní Marie Vencová (oba zástupci školy), která byla v roce 1930 vystřídána učitelem Bohumilem Dousekem. Místním školním dozorcem a pokladníkem se stal Josef Špaček (zástupce obce Tmaň). Za Tmaň v ní byl ještě jeden zástupce Jan Kozler, za Lounín jeho starosta Antonín Plátěnka. Za Málkov v ní byl František Veselý.
- O několik let později tmaňská škola opět posílila, a tak v roce 1937 byla již opět školou trojtřídní. I. třídu učil řídící učitel František Zajíček, II. třídu měl na starost Bohumil Dousek a třetí Marie Tilšerová. Do učitelského sboru dále ještě patřila učitelka ženských ručních prací Jarmila Pajasová. O rok později došlo k dalšímu rozšíření sboru, protože bylo třeba umístit i učitele, kteří museli odejít ze zabraného pohraničí. Do zdejší školy se takto dostal František Šik, který vyučoval povolenou pobočku při druhé třídě. Původní třetí třídu vedl Jan Matejsek. Stávající učitelé Dousek a Tilšerová vedli třetí třídu, u níž rovněž byla povolena pobočka.
- Z let 1936 a 1937 je třeba se zmínit o tom, jak se ve školní jídelně v zimním období vařila polévka nejen dětem nezaměstnaných, ale všem přespolním a dětem chudých zaměstnaných, zkrátka všem, kteří se o ni přihlásili. V novinách se o tom tehdy psalo jako o školním polévkovém ústavu ve Tmani⁴:

Loňské rozdávání polévek se osvědčilo. V zimním období školního roku 1935 – 1936 bylo rozdáno během 74 dní 4246 porcí polévek. Vařilo se pětkrát týdně. Průměrná denní návštěva činila 57 dítek. Děti rády chodily. Se zářícíma očima snědlo každé svou porci, některé i porce dvě, ano i tři. Všechny se těšily, až se svým hrnečkem nebo talířkem, které si z domova přinesly, zasednou za stůl nebo v lavici. Školní kuchyně je prostorná místnost, bývala to třída. Dnes je pracovnou dívek a školní kuchyní, neboť místní školní rada ji vybavila veškerým potřebným nádobím. Nedaleko stolokrhu je úhledný příborník, naplněný nádobím. I velký hrnec pro vaření polévek byl zakoupen. Otop dává místní školní rada. V lavicích, v hodinách dívčích ručních prací, dívky pletou, háčkují nebo šijí a na stříhačském stole připravují stříhy. Za tento stůl, 5 m dlouhý a 1 m široký, zasedají dítky k jídlu. Židle zapůjčila místní osvětová komise. Letos jsme se připravili lépe, než roku loňského. Říjnová sbírka překvapila. Lidé rádi dávali. Dávali všichni podle svých sil. Dávali rolníci, dávali dělníci i domkáři. Zmizelo politické rozvrstvení tam, kde je spojovala láska k dítěti. Za to pochopení a za tu lásku k dětem platí náš upřímný dík! Sbírkou provedli žáci sami. Putovali dům od domu. Předkládali sběrací arch s krátkým svoláním: „Občané! Ve škole se budou vařit polévky jako roku loňského. Proto vás prosíme, přispějte něčím (brambory, moukou, omáčkou apod.). Za všechno děkujeme!“ Během týdne bylo sebráno ve Tmani, Louníně a Málkově 955 kg brambor, 48 kg mouky, 18 kg hrachu, 2 kg sádla, 1 kg másla, 11 vajec, 1 kg kroup a hotově Kč 151,-, kterážto částka darem divadelního spolku Jiskra vzrostla o 70,- Kč a příspěvkem ze školní besídky o 50,- Kč na 271,- Kč. Polévku dáváme nejen dětem nezaměstnaných, ale všem přespolním a dětem chudých zaměstnaných, zkrátka všem, kteří se o ni přihlásí. Mezi osmou a devátou hodinou se zjistí po třídách počet dítek polévku žádajících, a úhrnný počet se zašle do kuchyně. I vaření se lehce rozřešilo. Dívky jsou rozděleny na skupiny, které před vyučováním připraví vše, čeho je potřebí. To lze lehce uhodnout, neboť denní průměr se blíží 60 porcím. Ostatní práce s vařením připadají čtyřikrát týdně školnicím, jednou týdně přítomné učitelce domácích nauk, která vede záznamy o nákupu i účetní přehled příjmů a vydání polévkového ústavu školního. Dívky nejsou zkráceny v učení,

⁴ Náš polévkový ústav ve Tmani. I.k. Stráž Podbrdská, časopis Československé strany socialistické v Berouně – číslo 1 – 2. ledna 1937

neboť příprava, opakují, se děje před vyučováním a je skončena před osmou hodinou ranní. Polévky jsou chutné, náležitě připravené. „Ani doma takovou nemáme“, libují si děti. Konference učitelského sboru uvolnila z vkladní knížky Kč 200,- a usnesla se dávat dětem jednou týdně celý oběd. Tak po novém roce budou dítky dostávat po polévce i příkrm. Letos během listopadu a prosince bylo rozdáno 2085 porcí polévek. Celé toto sociální opatření ulehčuje nejen rodinám s větším počtem dětí v starostech o živobytí rodiny a dětem ušetří zbytečnou cestu mnohde k nedostatečnému obědu, ale stará se též o výživu všech přespolních dětí. Proto bylo veškerým občanstvem s radostí a porozuměním přijato a doufáme, že se v obci udrží trvale.

Osobnosti tmaňského školství XX. století: Bohumil Dousek

Bohumil Dousek⁵ je významnou tmaňskou osobností, která se hluboce zapsala do povědomí dosud žijících jeho současníků nejenom jako učitel a pedagog, ale bez nadsázky jako skutečně velký člověk. Pan Bohumil Dousek se narodil dne 6. listopadu 1902 v Souticích, okres Vlašim. Chodil do obecné školy ve Tmani, 2 roky do měšťanské školy v Berouně a poté studoval tři roky na učitelském ústavě ve Svatém Janě pod Skalou a čtvrtý ročník nově zřízeného učitelského ústavu v Hořovicích, kde v roce 1921 vykonal maturitní zkoušku. Prvním rokem vyučoval na obecné škole v Koněprusích, dva roky vykonával vojenskou prezenční službu u 35. pěšího pluku v Plzni, následně vyučoval deset měsíců ve Hředlích, V roce 1925 nastoupil jako učitel poprvé na dva roky ve Tmani, následoval jeden rok učitelské práce na Karlštejně, jeden rok v Suchomastech a poté se vrátil do Tmaně, kde v roce 1930 získal definitivu a v roce 1939 převzal vedení školy. Bohumil Dousek jako učitel, řídící učitel a ředitel Základní školy prožil prakticky celou svoji celoživotní učitelskou dráhu ve Tmani. Po absolvování učitelského ústavu a několika krátkých učitelských stáží, přišel na podzim roku 1925 do naší obce. Nastoupil na učitelské místo na zdejší Obecné škole. Seznámil se s místními společenskými a náboženskými poměr a občané poznali, že nový učitel bude pro obec velkým přínosem. Jejich naděje nezklamal a v krátkém čase velmi výrazně vstoupil do tmaňského veřejného života. Pracoval v mnoha společenských organizacích působících v obci: tělovýchovné jednotě, hasičském sboru, Československém červeném kříži, Baráčnické obci, Kampeličce, byl knihovníkem v místní lidové knihovně, hrál ochotnické divadlo. Nepatřil k přímým zakladatelům Církve československé husitské ve Tmani, ale v dalších letech zaujímal přední místo v Radě starších této církve. Ve Sboru Jiřího z Poděbrad, který byl otevřen v říjnu roku 1926, doprovázel bohoslužby zde konané hrou na varhany. Soustředil kolem sebe malý pěvecký sbor, který účinkoval při náboženských obřadech. Působil rovněž jako učitel náboženství nejenom na zdejší škole, ale i na školách okolních. Učitelování považoval za poslání svého života. Po odchodu Františka Zajíčka do důchodu v roce 1937 převzal správu obecné školy, kterou řídil a vyučoval v ní až do důchodového věku. Mnoho jeho dřívějších žáků našlo své uplatnění v hospodářském, vědeckém a kulturním životě. Všichni na něho vzpomínají a chovají k němu úctu a vděk za předané vědomosti. Za svoji práci nezískal slávu ani bohatství, ale lásku všech občanů Tmaně a širokého okolí. V roce 1972 mu bylo při příležitosti jeho 70. narozenin předáno krajské vyznamenání, plaketa a čestný odznak „Za zásluhy o budování Středočeského kraje“. Zemřel 18. září 1983 ve věku 81 let..

Tmaňská škola po druhé světové válce

- V poválečných letech došlo opět ke snížení počtu dětí, které se hlásily do tmaňské školy. Svůj díl na tom mělo osídlování pohraničí, neboť i mnohé zdejší rodiny odcházely za novým bydlením, za novou příležitostí. A jelikož dětí značně ubylo, vyučovalo se zde pouze ve dvou třídách.
- V roce 1946 se zdejší obce, mezi nimiž nechyběla ani Tmaň, spojily a spolu se Zemskou školní radou se dohodly, že v Suchomastech bude otevřena měšťanská škola, do které

⁵ OBZOR, říjen 1993

budou od šesté třídy chodit i tmaňské děti, jež do té doby chodily do Berouna. V Tmani tak i nadále zůstala výuka 1. až 5. třídy. Po zavedení celostátní devítileté školní docházky, ve školním roce 1961/62, nesla tmaňská škola od roku 1963 označení Základní devítiletá škola v Tmani pro 1. až 5. ročník. Protože však ve Tmani bylo stále málo dětí, byla zdejší škola vlastně dvoutřídní a jejím řídicím učitelem byl opět Bohumil Dousek, který vyučoval 1. a 2. třídu. Další ročníky měl na starost učitel Jan Matejsek. Nutno dodat, že takovéto vyučování bylo jak pro děti, tak i pro učitele velmi obtížné, a tak již v tomto roce jednalo vedení tmaňské obce se ZDŠ Suchomasty o kooperaci ve výuce nižších ročníků. Naštěstí pro tmaňské děti k dohodě nedošlo. Byla by totiž škoda opustit poměrně slušně vybavenou a prostornou školu a děti vměstnat do malých a nevyhovujících učeben sousední školy. Navíc v těchto letech bylo rovněž dokončováno sídliště, které mělo sloužit zaměstnancům nově otevřeného závodu VČS, což pro Tmaň znamenalo, že dětí bude o něco více, neboť do nových bytů se stěhovaly hlavně mladé rodiny. Ke spojení obou škol došlo až ve školním roce 1981/82, kdy se tmaňská škola stala součástí ZDŠ Suchomasty.

Od šedesátých do devadesátých let ...

- V roce 1953 byla provedena generální oprava budovy školy, která si vyžádala náklady ve výši kolem 100.000,- Kč.
- Nejvíce práce na úpravách kolem školní budovy se provedlo v letech 1965 a 1966. Bylo provedeno nové oplocení školy včetně podezdívky. Jenom v průběhu roku 1965 odpracovali občané obce v rámci této akce 916 brigádnických hodin, z toho bylo pouze 265 hodin placených. Ve škole byla provedena oprava elektrické instalace, zavedena voda do tříd. Došlo také k novému vybavení tříd nábytkem a zařízením.
- Před školním rokem 1964/65 odešel do důchodu Bohumil Dousek, a tak další školní rok zahájila již nová ředitelka Růžena Klimešová. Škola byla v té době opět čtyřtřídní a učitelský kolektiv tvořili Pavel Reng, Jana Bezuchová a Růžena Urešová.
- V roce 1966 byla v přízemí školy za pomoci Jednotného zemědělského družstva „Mír“ otevřena jedna třída mateřské školy a školní jídelna. Požadavky rodičů na umístění dětí neodpovídaly kapacitě tohoto zařízení. Děti do základní devítileté školy také přibývalo, bylo třeba učeben, ve kterých byla umístěna mateřská škola.
- Na podzim roku 1970 se začalo s přístavbou a přestavbou školy za pomoci patronátního závodu Velkolom Čertovy schody a tmaňských občanů v akci Z. Tato přístavba školní družiny a mateřské školy spolu se sociálním zařízením, měla hodnotu díla 803.295,- Kč, skutečné náklady činily 562.000,- Kč. Občané na její výstavbě odpracovali 22.276 brigádnických hodin, z toho 10.835 hodin zdarma. Přístavba byla slavnostně dána do užívání 1. září 1972 za účasti zástupce Krajského národního výboru z odboru školství Ing. Kakose a předsedy Okresního národního výboru v Berouně Václava Proška. V průběhu následujícího roku 1973 se začalo ve škole dělat ústřední topení, a to zčásti dodavatelsky a zčásti v akci Z. v celém areálu školních budov se začalo ústředně vytápět od Vánoc v roce 1973.
- V první polovině kalendářního roku 1976 pracovali žáci spolu s rodiči na úpravě okolí školy. Žáci připravili sedm kulturních vložek, s kterými vystupovali na veřejnosti. Jednou v měsíci navštěvovali žáci školy školní filmové představení. Ve škole pracovaly dva zájmové kroužky – pěvecký a výtvarný. Ve školní družině byly připravovány drobné dárky k různým příležitostem. Vedení školy ve spolupráci s Místním národním výborem ve Tmani zajistilo výměnu podlahové krytiny v celé budově školy.
- V roce 1975 došlo ke změně ve vedení školy. Novým ředitelem se stal Jan Fiala, který tuto funkci zastával až do roku 1981. Od školního roku 1981 / 1982 dochází k názorové shodě obcí Tmaň a Suchomast v otázce školství a tmaňská škola se stává součástí Základní devítileté školy v Suchomastech s dislokovanými učebnami pro první až čtvrtý ročník ve školní budově ve Tmani. A tak společně s dětmi ze Tmaně se zde učili děti i ze Suchomast a přilehlých obcí. V té době byl ředitelem ZDŠ Suchomasty Josef Smetana, jehož zástupcem pro dislokované pracoviště učebny v Tmani byl učitel Jaromír Růzha.

Učitelství kolektiv ve Tmani tvořili: Pavel Reng, Růžena Zykánová, Dana Veselá a Marie Macourková.

- V roce 1978 byla provedena oprava střechy a o rok později se začalo s přístavbou tolik potřebné tělocvičny. Sté výročí postavení jednopatrové školní budovy proběhlo 1. září 1984. Při této příležitosti bylo slavnostně otevřeno tělovýchovné zařízení, které spolu se školou a školní družinou vytvořilo uzavřený školní areál.
- V roce 1988 byla na zdejší škole zavedena výuka katolického náboženství, které vyučoval farář z Králova Dvora – Počapel P. František Čistý.

Tmaňská škola po roce 1989

- V roce 1990 se novým ředitelem suchomastské školy stal Josef Růzha. Po dvanáctiletém vzájemném soužití tmaňské a suchomastské školy dochází od školního roku 1994 / 1995 k osamostatnění škol a správy příslušných obcí. Ve Tmani byla neúplná základní škola nižšího stupně pro první až čtvrtý ročník a od školního roku 1995 / 1996 pro první až pátý ročník, do které docházeli děti ze Tmaně, Suchomast a okolních obcí. V Suchomastech byla rovněž neúplná základní škola vyššího stupně pátý až osmý ročník, od školního roku 1995 / 1996 pro šestý až devátý ročník, kam docházely děti ze Suchomast, Tmaně a okolních obcí. Každá z těchto škol měla svého ředitele
- V letních prázdninách 1995, pod vedením ředitelky Blanky Haasové, které tmaňskou školu vedla od září 1994, byly ve všech třídách opraveny podlahy a vytápění školy bylo převedeno na plyn. Ve školní jídelně byl opraven odpad a pořízen servírovací termoskový vozík, z něhož děti dostávají jídlo, čímž se zabránilo tomu, aby si děti pro ně chodily až do kuchyně, jak tomu bylo dříve.
- V roce 1999 stávající ředitelku paní Blanku Haasovou, která odešla v červnu téhož roku do starobního důchodu, nahradil Mgr. Jan Veverka, který v této funkci setrval do 30. června 2002. Poté se ředitelkou školy stala Mgr. Růžena Kybikášová.
- V roce 2000 došlo k rozšíření prostor školy s cílem získat dva byty – byt 3 + 1 a garsoniéru 1 + 1 pro potřeby školy a další prostory potřebné pro zajištění provozu školy – dvě místnosti pro školní družinu, počítačová učebna, skladovací prostory pro učební pomůcky a úklidové potřeby. Projekt byl zajištěn v roce 1999. Stavba byla zahájena v listopadu 2000. Výběrové řízení vyhrála a stavbu prováděla firma HCS, jejímž jedním z majitelů je tmaňský občan pan Černovský. Investiční náklady na tuto stavbu byly tři miliony korun.
- Výroční zpráva Základní školy Tmaň za školní rok 2000 / 2001 konstatovala, že škola pracuje dle vzdělávacího programu Základní škola, výuka je zabezpečována dostatečným množstvím učebnic, jednotně od nakladatelství Prodos. V tomto školním roce ve škole vyučovalo celkem 6 pedagogických pracovníků, z toho 5 na úplný (včetně ředitele školy) a 1 na zkrácený úvazek. Ve školní družině byla vedoucí vychovatelka na plný úvazek (1. oddělení), chod 2. oddělení zajišťovali vyučující na zkrácené úvazky ve vedlejším pracovním poměru. Dva pedagogičtí pracovníci mají vysokoškolské a 4 střední pedagogické vzdělání. Zápis do 1. třídy proběhl netradiční formou „pohádkové cesty“ dne 22. ledna 2001, zapsáno bylo celkem 18 dětí a uděleny 2 odklady povinné školní docházky. Z páté třídy vyšlo 15 žáků, všichni pokračovali ve školní docházce ve spádové Základní škole Suchomasty. Pro žáky byly během školního roku připraveny tyto mimoškolní aktivity: pohybový kroužek, výtvarný kroužek, angličtina pro začátečníky a středně pokročilé, míčové hry, ruční práce, ve 2. pololetí byl zorganizován pro žáky 5. ročníku kurs práce na počítači. Česká školní inspekce provedla na škole orientační inspekci ve dnech 11. – 12. října 2000. Díky sponzorskému daru akciové společnosti Vápenka Čertovy schody byla dokončena realizace projektu počítačové učebny, v níž bylo instalováno šest počítačů doplněných barevnou tiskárnou a scannerem. Počítače jsou propojeny do sítě. Celá učebna byla záhy přesunuta do nové přístavby, kde bylo rovněž provedeno napojení na internet. Žáci měli k dispozici výukový software z oblasti českého jazyka, matematiky, anglického a německého jazyka, žáci se mohli naučit pracovat s celou řadou běžných uživatelských programů.

- S rozvojem počítačové techniky byla v roce 2001 ve zdejší škole zřízena počítačová třída. Vybavena byla šesti počítači napojenými na internetovou síť, barevnou tiskárnou a scannerem. Tato třída, která vznikla díky sponzorskému daru akciové společnosti Vápenka Čertovy schody, sloužila k výuce českého jazyka, matematiky, anglického a německého jazyka.
- Začátkem roku 2002 probíhalo ve spolupráci s agenturou Gordion výběrové řízení na přestavbu školní kuchyně v základní škole ve Tmani. Termín dokončení této akce je 31. srpna 2002. Přestavba školní jídelny předpokládala přesunutí stávající již nevyhovující kuchyně do větších prostor, zvětšení její kapacity, hygienického vybavení a zázemí a nově přistavět jídelnu pro děti z mateřské školy v návaznosti na kuchyni. Požadavkem bylo vyřešit dispozici kuchyně, příslušného provozního zázemí a návaznosti na jídelnu základny školy a mateřské školy tak, aby se zvýšila kapacita výroby jídel a byly splněny podmínky platných hygienických předpisů. Jedná se o provoz vyvařovací kuchyně ze surovin s kapacitou 200 obědů ve dvou družích denně. Výdej jídel pro základní školu bude samoobslužný – odběr na podnosy z výdejní linky, pro jídelnu mateřské školy se bude jídlo vozit na servírovacím stole. Výrobu a výdej budou zajišťovat tři osoby. Použité nádobí ze školní jídelny budou strážníci odnášet k podávacímu otvoru do umývárny stolního nádobí, z jídelny mateřské školy se bude transportovat do umývárny v uzavřeném kontejneru po ukončení provozu výdeje. Kuchyně bude přesunuta do stávající šatny školy, probouráním otvoru do jídelny je možno osadit samoobslužnou výdejní linku. Kuchyně bude zvětšena o další sousední místnost probouráním stávající zdi. Do proluky mezi školou a mateřskou školou bude přistavěna jídelna mateřské školy, přístupná přímo z chodby mateřské školy. Vnitřní kanalizace se provede nová, připojovací, odpadní a odvětrávací potrubí bude z PVC příslušné dimenze včetně čistících kusů a podlahových vpustí. V kuchyni bude vybudována nová kanalizace včetně revizní šachty a připojena na stávající kuchyňskou přípojku DN 200 ze záchodů školy. V rekonstruované kuchyni škol bude upraven stávající rozvod vytápění a připojen nový ohříváč vzduchotechniky kuchyně. Ve stávající kuchyni a skladu je vbudování sociální zařízení pro zaměstnance, sklad kuchyně, kancelář, přípravná zeleniny a úklidová komora – oddělením části jídelny vznikne hrubá přípravná masa. Umývárna stolního nádobí je stavebně oddělena od varny. Zázemí kuchyně je situováno převážně v levé části. Obsahuje hrubou přípravnu brambor a zeleniny, která je vybavena dvoudřezem s odkládací plochou, elektrickou škrabkou na brambory a pracovním stolem s horní nástěnnou policí, sklad potravin s policovými regály, příjmovou váhou a chladícím zařízením, dále kancelář provozu, šatnu a hygienické zařízení pro zaměstnance, včetně úklidové komory. V pravé části při vstupu do kuchyně je v souladu s vyhláškou č. 107 Ministerstva zdravotnictví ČR řešena samostatná přípravná masa, vybavená kombinovanou chladicí a mrazicí skříní, nerez pracovním stolem a masodeskou a horní policí, jednoduchým dřezem a regálem na náčiní. Kuchyně je vybavena středovou varnou jednotkou, v níž je navržen plynový dvouhořákový sporák s plotnou a elektrickou troubou, plynová smažící pánev 50 l, elektrický varný kotel 85 l a doplňky odkládacích stolů. Při vstupu do jídelny mateřské školy je vyčleněný prostor pro umístění elektrického konvektomatu s podstavcem na uložení gastronádob a odkládacím stolem. Umývárna stolního nádobí stavebně oddělena od kuchyně a navazuje na prostor jídelny podávacím stolem na použité nádobí. Je vybavena mycí linkou s dřezem se sprchovou baterií na odmyváání nádobí v koši, mycím strojem umístěným pod pracovní plochou linky a policovým regálem čisté nádobí k výdeji se bude skládat do pojízdného regálu. Organický odpad z umývárny a z provozu kuchyně se bude ukládat do jednorázových plastových obalů a po skončení provozu dle potřeby krátkodobě skladovat ve chladicí skříní v přístřešku na odpadky, nebo odvážen v pravidelných intervalech smluvním subjektem k využití nebo likvidaci. Celková cena díla včetně DPH je 4.360.000,- Kč, z toho náklady na technologické vybavení 1.590.000,- Kč. Kolaudace přestavby školní kuchyně a jídelny v základní škole se konala 26. září 2002 v 10,00 hodin dopoledne. Od 20. ledna 2003 kromě žáků školy využívali obědy zde uvařené i tmaňští důchodci.

Mateřská škola

Mateřská škola ve Tmani byla otevřena v roce 1966 a existuje zde 48 let. Dobře fungující mateřskou školou se podařilo vyřešit ve Tmani otázku předškolní výchovy mající nezastupitelné místo v systému české vzdělávací soustavy a svou současnou kapacitou se daří uspokojovat většinu žádostí rodičů na umístění jejich dětí.

První ředitelkou mateřské školy byla Jiřina Veverková, která tuto funkci vykonávala pouze jeden školní rok, neboť na jaře 1968 tragicky zahynula. Na její místo pak nastoupila Jarmila Bernardová-Dvořáková, která zde byla až do roku 1971. Od tohoto roku se novou ředitelkou stala Blanka Štěpánková.

A protože školka potřebovala různé dovybavení, ať již technického rázu, či nakoupit hračky a podobně, vzal si ji hned od prvního roku jejího provozu pod svůj patronát závod Velkolom Čertovy schody Tmaň, jenž každoročně školce přispíval finanční částkou.

Ve školním roce 1972 / 1973 se školka přestěhovala do nově vybudované přístavby školy, a to do přízemí. V prvním patře pak byla školní družina. Kapacita školky byla tak navýšena až na 40 dětí, takže vznikly dvě třídy. V první bylo zapsáno 16 dětí a ve druhé 20. Stávající ředitelku Blanku Štěpánkovou od prosince 1972 zastupovala rok Věra Kotrbová a po ní se až do roku 1975 stala zastupující ředitelkou Stanislava Křížová.

Od roku 1977 / 1978 byla kapacita mateřské školy navýšena, tak že od tohoto roku průměrný počet dětí byl 45.

Blanka Štěpánková byla ředitelkou školky až do školního roku 1979 / 1980, pak ji vystřídala Věra Sakáčová, kterou po roce na dva roky zastoupila Irena Urbánková. Ze zákona vyplynula nutnost zrušit ke dni 31. prosince 2002 základní a mateřskou školu ve Tmani a dnem 1. ledna 2003 vytvořit samostatnou příspěvkovou organizaci s názvem Základní škola a Mateřská škola Tmaň. Zřizovací listina ZŠ a MŠ Tmaň byla schválena na mimořádném veřejném zasedání zastupitelstva obce konaném 16. září 2002. Ředitelkou příspěvkové organizace byla jmenována Mgr. Růžena Kybíksová, její zástupkyní Věra Sakáčová. V současnosti je vedoucí učitelkou mateřské školy Jarmila Rysová. Dne 1. července 2014 odešla Věra Sakáčová po 41 letech práce ve školství a 38 letech práce v mateřské škole ve Tmani do starobního důchodu.

Protože byla kapacita mateřské školy nedostačující a stoupal počet neumístěných dětí, zřídil Obecní úřad ve Tmani, v přílehlé budově novou třídu z klubovny základní školy. Tato třída má svojí novou šatnu a sociální zařízení. Pro děti je otevřena od 1. září 2010. Třída měla velké prostory a sloužila dopoledne jako herna a odpoledne jako ložnice pro III. třídu. Mateřská škola je trojtřídní s celodenním provozem od 6 – 16 hodin. Kapacita školy je 55 dětí. Po kolaudaci dostavby mateřské školy na podzim 2011 jsou všechny třídy mateřské školy soustředěny opět pohromadě.

Osobnosti tmaňského školství XX. století: Hana Mandová

Paní Hana Mandová pracovala jako kuchařka ve školní kuchyni v tmaňské škole s krátkými přestávkami po dobu čerpání mateřské dovolené celkem 37 let. Byla příkladem člověka, pro kterého je každodenní – na první pohled monotónní – práce nikoli pouhou povinností, ale koníčkem. Do školní kuchyně přijížděla i po čtvrté hodině ranní, aby stačila vše připravit. Po celou dobu jejího působení ve školní jídelně byl pro ni charakteristický její energický přístup k řešení všech problémů, které se vyskytly v každodenním provozu úseku školního stravování. Tím se nesmazatelně zapsala do srdcí všech svých spolupracovníků a toto své charakteristické pojetí plnění si pracovních povinností zanechala jako poselství k následování. Paní Hana Mandová odešla začátkem roku 2004 do invalidního důchodu, zemřela v pondělí dne 6. září 2004 po dlouhé těžké nemoci ve věku 56 let.

V mateřské škole je od samého začátku vedena kronika, ve které jsou postupně popsány všechny hlavní události jednotlivých roků. Nahlédněme na sled událostí a připomeňme si některé klíčové vývojové momenty do roku 1990.

- Školní rok 1966 / 1967: Mateřská škola byla otevřena dne 5. září 1966. Zapsáno bylo celkem 26 dětí zaměstnaných matek. Děti byly přijímány ve věku od tří do šesti let. Mateřská škola byla umístěna v přízemí budovy základní devítileté školy, kde jí byla přidělena jedna třída. Tato prostorná a světlá místnost sloužila současně jako herna a ložnice. Další menší místnost byla určena jako šatna a umývárna. Při mateřské škole byla zřízena školní kuchyně, která připravovala stravu pro 26 dětí mateřské školy a 28 dětí základní školy. Využívala se k tomu jedna menší místnost bez spíže. Na vybavení mateřské školy přispěl Okresní národní výbor v Berouně, závod Velkolom Čertovy schody poskytl částku deset tisíc korun a Jednotné zemědělské družstvo Tmaň zakoupilo pro školní kuchyni ledničku. Pro mateřskou školu byla vyhrazena část prostorné zahrady se vzrostlými stromy. Nedostatkem budovy byla zastaralá elektroinstalace, nebyla zde tekoucí voda, klosety vzdálené od místnosti mateřské školy přes dlouhou chodbu a schodiště. Proto byla v prosinci 1966 provedena instalace vodovodu na teplou a studenou vodu a v červenci následujícího roku při celkové opravě elektrického vedení byl vodovod dán do provozu.
- Školní rok 1967 / 1968: Zlepšilo se vybavení mateřské školy. Z prostředků Sdružení rodičů a přátel školy byl zakoupen magnetofon pro potřebu výuky. Závod Velkolom Čertovy schody zakoupil pro mateřskou školu 26 prošívaných přikrývek, látku na povlaky a na zahradu mateřské školy věnoval vyřazené pneumatiky a jednu dřevěnou houpačku. Školská komise Místního národního výboru ve Tmani vedena snahou na pokrytí požadavků rodičů na umístění dětí v mateřské škole se v červnu 1968 pokoušela zřídit další oddělení mateřské školy, které mělo být umístěno v bytovce na Sídlišti. Okresní hygienik však tento způsob rozšíření kapacity mateřské školy zamítl.
- Školní rok 1968 / 1969: Během školního roku byly zakoupeny různé hračky, na které přispělo místní jednotné zemědělské družstvo a závod Velkolom Čertovy schody, dále byl zakoupen diaprojektor Medior, záclony a závěsy do třídy.
- Školní rok 1969 / 1970: Zlepšilo se vybavení mateřské školy. Z prostředků Sdružení rodičů a přátel školy byly zakoupeny silonové záclony do třídy a závod Velkolom Čertovy schody daroval látku na závěsy do školní jídelny a v mechanických dílnách jeho zaměstnanci pro děti vyrobili tři houpačky a kolotoč na školní zahradu.
- Školní rok 1970 / 1971: Pro zlepšení vybavení mateřské školy bylo zakoupeno gramorádio, dvě policové skříně, vyměněny baterie u umývadel a zabetonována podlaha ve školní kuchyni.
- Školní rok 1971 / 1972: Tak, jak postupovala výstavba přístavby školy, začaly se jednotlivé části předávat do užívání. Jako první to bylo 1. září 1971 nové sociální zařízení. Rodiče dětí pomohli před zahájením školního roku s úklidem WC a spolupracovali na úpravě prostor školy a její přístavby. Závod Velkolom Čertovy schody se po celý rok aktivně podílel na výstavbě mateřské školy a školní družiny. Za pomoci pracovníků závodu byla vydlážděkována podlaha ve školní kuchyni a zapojen dřez na mytí nádobí s přítokem teplé a studené vody a s odtokem.
- Školní rok 1972 / 1973: Pro další rozvoj mateřské školy byl rozhodující právě rok 1972, neboť 2. září 1972 byla otevřena přístavba školy, ve které bylo mateřské škole určeno přízemí a první patro začalo sloužit školní družině při základní škole. Kapacita mateřské školy byla zvýšena na 40 dětí. Po otevření druhé třídy bylo rozhodnuto o přijímání dětí již ve stáří dva a půl roku. Do nové třídy byly zakoupeny skříně, lehátka, skříňky na hračky, psací stůl a židle. Závod Velkolom Čertovy schody přispěl na vybavení tříd a z jeho finančních prostředků byly zakoupeny silonové záclony a závěsy na okna. V mechanických dílnách závodu byly vyrobeny konzole, věšáky na odkládání šatstva dětí v šatně a jeho zaměstnanci prováděli bezplatně různé drobné opravy.
- Školní rok 1973 / 1974: Ve školní kuchyni byla provedena rekonstrukce elektrického vedení a proveden obklad dlaždičkami v přípravně kuchyně. Před budovou byly vysázeny okrasné keře. Závod Velkolom Čertovy schody vybudoval před mateřskou školou brouzdaliště a prováděl bezplatně některé drobné opravy, bezplatně poskytl autobus na zájezd dětí do divadla a poskytl finanční částku na zakoupení hraček a pomůcek.

- Školní rok 1976 / 1977: Zahrada mateřské školy byla doplněna dvěma průlezkami, z nich jednu zakoupila mateřská škola s Místním národním výborem ve Tmani a druhou vyrobili zaměstnanci Přerovských strojíren pracujících ve Velkolomu Čertovy schody.
- Ve školním roce 1984 / 1985 jely děti také poprvé do školy v přírodě, a to do Mrtníku u Komárova.
- Školní rok 1985 / 1986: V měsíci dubnu 1986 se konalo slavnostní plenární zasedání Místního národního výboru ve Tmani věnované 20. výročí založení Mateřské školy ve Tmani, na kterém byla dlouholetým pracovnícím mateřské školy předána čestná uznání.

Vznik příspěvkové organizace ZŠ a MŠ Tmaň v roce 2003

- Ze zákona vyplynula nutnost zrušit ke dni 31. prosince 2002 základní a mateřskou školu a dnem 1. ledna 2003 vytvořit samostatnou příspěvkovou organizaci s názvem **Základní škola a Mateřská škola Tmaň, okres Beroun**. Tento krok souvisel se získáním právní subjektivity, při níž budou mít obě školy jednoho ředitele a budou rozhodovat a hospodařit s příspěvím obce. Z návrhu zřizovací smlouvy vyplývalo, že nemovitosti areálu školy budou obcí bezplatně pronajaty škole, škole bude darován movitý majetek obce, který dosud má základní a mateřská škola k užívání s tím, že jeho likvidace, prodej či převod bude činěn pouze po předchozím souhlasu rady obce. Zřizovací listina ZŠ a MŠ Tmaň byla schválena na mimořádném veřejném zasedání zastupitelstva obce konaném 16. září 2002. Ředitelkou příspěvkové organizace byla jmenována Mgr. Růžena Kybíksová, její zástupkyní Věra Sakáčová. V náplni práce těchto institucí nedošlo k žádným změnám, pouze školní jídelna rozšířila své služby o nabídku jídel pro důchodce naší obce.
- V pátek 14. března 2003 se poprvé uskutečnila v naší obci výjimečná akce. V kulturním domě se konal I. tmaňský dobročinný ples. Jeho pořadatelem byl Obecní úřad ve Tmani společně s Mysliveckým sdružením HORA Tmaň, Sbořem dobrovolných hasičů Tmaň, Tělovýchovnou jednotou VČS Tmaň a příspěvková organizace Obce Tmaň Základní škola a Mateřská škola Tmaň. Cílem této společenské události bylo tehdy získat finanční prostředky pro tuto nově vzniklou příspěvkovou organizaci v naší obci nejenom prostřednictvím sponzorů a dárců z řad nejširší veřejnosti. Bylo to v době, kdy jsme ještě netušili, že na nás jednou bude čekat celosvětová hospodářská krize, jejíž bezprostřední dopady jsme poznali i na rozpočtu obce. Takto získané finanční prostředky měly být použity na zakoupení učebnic a pomůcek pro žáky základní školy, hraček a her pro mateřskou školu a školní družinu. O úspěšnosti této akce, ze které se stala tradice, vypovídá následující tabulka:

I.	14. března 2003	25.120,- Kč
II.	27. února 2004	36.726,- Kč
III	18. března 2005	33.000,- Kč
IV.	24. března 2006	33.165,- Kč
V.	23. března 2007	38.595,50 Kč
VI.	24. února 2008	53.988,- Kč
VII	14. března 2009	40.065,- Kč
VIII	20. března 2010	47.266,- Kč
IX.	19. března 2011	40.810,- Kč
X.	24. března 2012	41.819,- Kč
XI	16. března 2013	35.185,- Kč
XII.	22. března 2014	56.913,- Kč

- V červnu 2004 se ve Tmani konala oslava 120. výročí výstavby budovy školy, která byla součástí 100. výročí založení Sboru dobrovolných hasičů ve Tmani a 91. výročí založení sboru hasičů v Louníně. Při této příležitosti byl ve škole uspořádán Den otevřených dveří, kde si zdejší obyvatelé mohli prohlédnout moderně vybavené prostory základní a mateřské školy - třídy, knihovnu, učebnu informatiky a výpočetní techniky, přístavbu

školní družiny a tělocvičnu. Kromě toho se ve škole uskutečnila i výstava, na níž byly například prezentovány práce žáků školy, archivní školní dokumenty, fotografie ze života základní a mateřské školy a úryvky z denního tisku týkající se zdejší školy.

- Rada obce a stavební výbor nechaly v květnu 2002 zpracovat projekt na rekonstrukci školního hřiště. Stávající hřiště bylo antukové, místy prorostlé trávou a v aktuálním technickém stavu bylo jen těžko využitelné pro tělesnou výchovu v základní škole. Návrh řešení rekonstrukce hřiště vycházel z konzultace s budoucím uživatelem a limitujícími rozměry využitelné plochy. Nové kombinované hřiště bude využitelné pro minikopanou (házenou), 2 x volejbal, basketbal a tenis. Celý obvod hřiště bude oplocen. Ke kratší straně víceúčelového hřiště směrem k ulici Jednoty bude přistavěna běžecká rovinka. Vzhledem k tomu, že po obvodu stávajícího hřiště byly vzrostlé stromy s velkým spadem listů, nebyla pro víceúčelové hřiště navržena umělá tráva, která by těžko udržovala. Na plochu víceúčelového hřiště byl navržen povrch TUBEKO-EPODM, jednovrstvý povrch tloušťky 13 mm, vodopropustný, mrazuvzdorný, standardní barvy – cihlově červená a zelená, použitelnost: míčové hry, školní sportoviště, tenis. Na běžeckou rovinku je navržen povrch TUBEKO-SP, jednovrstvý povrch tloušťky 13 mm, vodopropustný, mrazuvzdorný, na základovou vrstvu černého recyklovaného pryžového granulátu je proveden nástřík plněný jemným EPDM, standardní barva – červená, použití pro běžecké dráhy, sektory atletiky nebo míčové hry. Otevření rekonstruovaného sportovního areálu s umělým povrchem v ZŠ a MŠ Tmaň proběhlo v pondělí dne 10. září 2007. V tento den se na něm shromáždili děti Základní školy a Mateřské školy Tmaň se svými učitelkami, hosté i veřejnost, aby zahájili jeho provoz. Mezi hosty byli např. Ing. Jan Šroubek – generální ředitel akciové společnosti Vápenka Čertovy schody, Ing. Václav Korbel – ředitel akciové společnosti Velkolom Čertovy schody, členové zastupitelstva obce, Masarykovu základní školu Suchomasty zastupovala skupina žáků vedených Mgr. Janem Havlíčkem. Slavnostní okamžik zahájení provozu školního hřiště nastal v 10,43 hodin dopoledne přestřížením pásky starostou obce Antonínem Plátěnkou a ředitelkou tmaňské školy Mgr. Růženu Kybikásovou. Podrobnou informaci doplněnou jedním snímkem dokumentujícím vystoupení dětí z mateřské školy s učitelkou paní Jarmilou Rysovou při zahájení přinesl Berounský deník ve svém vydání ve středu dne 12. září 2007.
- V závěru kalendářního roku 2007 nechala rada obce zpracovat projektovou dokumentaci na přístavbu k mateřské škole ve Tmani na parcele číslo 324/2. Navržená přístavba řeší s ohledem na aktuální vývoj porodnosti ve Tmani nedostatečné kapacity stávající mateřské školy a základní školy a skládá se ze dvou částí. Část označená 01 je patrová, část označená 02 je přízemní s využitím podkrovím pro potřebné sklady. Obě přístavby jsou zastřešeny krovem a taškovou krytinou v barvě červené. Součástí stavby je i úprava dotčených stávajících místností, úprava stávajícího dětského hřiště mateřské školky, do které přístavba 01 zasahuje a oprava oplocení parcely školy. Projekt předpokládá, že na pozemku nejsou objekty určené k demolici. Dojde pouze k probourání nových oken a vybourání parapetů oken v místě nových dveří – vstupů do místností. Pokud bude nutno – před započítáním stavby bude provedeno vymýcení náletových křovin. Na pozemku se nenachází vzrostlé stromy určené k pokácení, přístavba 02 je řešena tak, aby byly vzrostlé lípy a jejich koruny zachovány. Architektonické řešení přístavby vychází z dnešního stavu a půdorysně se napojuje na objekt, v jehož přízemí je umístěna mateřská škola, v patře základní škola. Obě přístavby jsou kryty střechami s taškovou krytinou v barvě červené. Fasáda domu bude provedena ve stejné barvě jako dnešní objekty. Okna budou plastová v barvě bílé, vycházející z velikosti dnešních oken. Zpevněné plochy – vstupní podesty, přístupová cesta – budou provedeny z betonové zámkové dlažby, okapní chodníčky budou provedeny nasypáním kačirkem. Přístavba je z hlediska stavebního řešení navržena tradiční technologií, střední standard. Základy betonové, obvodové zdivo cihelné – Porotherm, stropy z válcovaných nosníků a profilovaných ocelových plechů s betonovou deskou. Podhledy sádkartonové. Krov dřevěný hambálkové soustavy, krytina tašková Bramac. Okna plastová s obvodovým

kováním, vnitřní dveře hladké, dýhované do ocelových zárubní. Předpokládalo se, že vlastní realizace projektu bude až po roce 2008, se stavbou se začalo 1. července 2010.

- Školní rok 2007 / 2008 byl dalším významným mezníkem v životě tmaňské školy. Skončilo pětileté období koncepce rozvoje základní školy a mateřské školy v období 2003 – 2007 a bylo provedeno hodnocení plnění přijatých úkolů na toto období. Byla přijata koncepce rozvoje tmaňské školy na dalších pět let až do roku 2012. V srpnu 2007 finišovaly práce na školních vzdělávacích programech předškolního vzdělávání, základního vzdělávání, zájmového vzdělávání a učebních osnov pro jednotlivé předměty, které se staly závaznými od 1. září 2007. Byl také projednán koncepční plán vzájemné spolupráce mezi Základní školou Tmaň a Masarykovou základní školou Suchomasty pro školní rok 2007 / 2008.
- Školní rok 2011 / 2012: V úterý dne 6. září 2011 proběhla za účasti vedení obce, kterou zastupoval starosta obce pan Václav Macourek a místostarosta pan Josef Sakáč, kolaudace přístavby objektu Základní školy a Mateřské školy Tmaň. Po vyřešení drobných závad zjištěných při kolaudaci bylo vydáno kolaudační rozhodnutí. Stavba byla realizována za významného příspěvku Středočeského krajského úřadu.
- Školní rok 2012 / 2013 začínal v pondělí 3. září 2012. V průběhu prázdnin se podařilo vybudovat novou kotelnu pro areál školních budov, která zajistí nejenom jejich lepší vytápění, ale především ekonomičtější provoz.
- Tmaňská škola se pravidelně účastní testování KALIBRO, což jsou celostátní srovnávací testy, které mají porovnat úroveň vědomostí a znalostí žáků jednotlivých ročníků v přihlášených školách z celé České republiky v různých oblastech. Opravy a vyhodnocení testů se provádí centrálně v Praze. Na školy se zasílají pouze statistická zpracování. Na jaře 2013 si před celoplošným testováním V. tříd tyto testy vyzkoušeli i naši žáci v tematických okruzích: český jazyk, angličtina, matematika, ekonomické dovednosti a přírodovědný základ a mohli se pochlubit těmito dosaženými výsledky: český jazyk – 58,9%, angličtina – 63,4%, matematika – 32,4%, ekonomické dovednosti – 51,3%, přírodovědný základ – 58,3%.
- Den Země je den věnovaný naší Zemi – planetě, na které všichni společně žijeme. Jde o ekologický svátek, který se každoročně slaví 22. dubna a upozorňuje nás na dopady ničení životního prostředí. I my jsme si vědomi, jak důležité je, aby naše Země byla krásná a čistá i pro další generace, a proto se každý rok k této aktivitě připojujeme. Každoročně se žáci vypraví do okolí školy, autobusové zastávky, dětského i fotbalového hřiště, prostranství okolo domů na Sídlišti, okolí hřbitova a na cestu vedoucí k akciové společnosti Vápence Čertovy schody, ve spolupráci s kterou je akce pořádána. Odměnou pro děti pak bývá na závěr jejich úklidových prací krásně strávené dopoledne na louce u rybníka před hlavní vrátnicí Vápenky, kde si zahrají spoustu her a upečou výborné buřty věnované Vápenkou.
- Se Základní školou ve Tmani spolupracuje Myslivecké sdružení HORA Tmaň ku prospěchu obou stran. Děti na podzim sbírají kaštiny a žaludy, které v zimním období využívají myslivci na dokrmování zvěře. Myslivci na druhé zajišťují chod kroužku přátel přírody, v rámci kterého se děti seznamují se životem v přírodě obklopující naši obec.
- Po dokončení V. ročníku žáci přecházejí na druhý stupeň základní školy do Masarykovy základní školy v Suchomastech. Pedagogické sbory obou škol úzce spolupracují a jsou organizovány společné akce, jejichž cílem je připravit s předstihem žáky tmaňské školy na pokračování základní školní docházky na druhém stupni.

Základní dokumenty k zajištění provozu ZŠ a MŠ Tmaň

- Dne 1. ledna 2003 prošla tmaňská škola zcela zásadní směnou právní formy. Tak jako všechny základní školy v republice, stala se i ta tmaňská samostatným právním subjektem jako příspěvková organizace Obce Tmaň. V souvislosti s tím došlo ke sloučení základní a mateřské školy v jeden celek – Základní školu a Mateřskou školu Tmaň. Ředitelkou nově vzniklého subjektu byla ustavena Mgr. Růžena Kybíksová. Co nového přinesla právní subjektivita? Na straně jedné větší míru samostatnosti a nezávislosti na

vyšších složkách, na straně druhé také mnohem více odpovědnosti a starostí – škola si např. začala již zcela sama odpovídat za personální a mzdovou politiku.

- V současnosti vyučování v základní škole probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, který nabyl účinnosti dne 1. září 2010. v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem základního vzdělávání (RVP ZV) pedagogickým sborem školy. Tmaňská základní škola je školou neúplnou, pouze s 1. až 5. postupným ročníkem. Vzdělávají se zde žáci ze Tmaň, Lounína, Slavíků, Havlíčkova Mlýna, Suchomast, Bykoše, Málkova, Vinařic a Želkovic. Základní vzdělávání je poskytováno také v případě zájmu rodičů dětem z dalších okolních obcí. Děti jsou přijímány bez jakéhokoliv rozdílu do výše kapacity školy. Kapacita školy je 130 žáků. Základní škola je součástí příspěvkové organizace Základní škola a Mateřská škola Tmaň, okres Beroun. Pro všechny ročníky nabízí zájmové vzdělávání v ranním i odpoledním provozu školní družiny. Průměrná naplněnost tříd kolísá v závislosti na demografickém vývoji regionu. Nižší počet žáků ve třídě je však předností při individuálním přístupu k žákům. Při poklesu počtu žáků pod stanovený limit 15 žáků na třídu, probíhá výuka hlavních předmětů v ročníku samostatně; předměty s převahou výchovného zaměření se spojují po dvou ročnících. Výuka spojených ročníků neznamená ztrátu její kvality. Při takovém vyučování je kladen důraz na klíčové kompetence směřující k osobnostnímu a sociálnímu rozvoji osobnosti, kompetence směřující ke komunikaci a kompetence občanské, které vedou k respektování druhých a k týmové práci. Taková organizace vyučování je možná pouze díky pochopení Obecního úřadu ve Tmani, protože souhlasí s výjimkou z minimálního počtu žáků ve třídě pro daný školní rok, a tím se zavazuje dofinancovat veškeré náklady převyšující roční státní rozpočet školy. Materiální vybavení je postačující pro kvalitní vyučování ve všech vzdělávacích oblastech. Areál školy tvoří budova základní a mateřské školy, školní družina, tělocvična, školní hřiště, školní zahrada, školní dvůr, kotelna, 2 služební byty. Prostorové zázemí je vyhovující. Základní škola má k dispozici 5 kmenových tříd, učebnu IVT (informační a výpočetní techniky), knihovnu, tělocvičnu, vlastní školní jídelnu, šatnu, 2 oddělení školní družiny. Pro pohybové aktivity slouží školní hřiště, které prošlo rozsáhlou rekonstrukcí a školní zahrada. Dále škola využívá dětské hřiště v obci a sportovní areál TJ VČS Tmaň. Oblast učebních pomůcek, učebnic a učebních textů, knižního fondu, učeben a přilehlých prostor je velmi dobře vybavena. V roce 2006 byla dokončena síť LAN v celé škole, díky tomu je v každé kmenové učebně a v učebně IVT možný přístup k internetu pro žáky i učitele, což je velká přednost naší školy. Množství 12ti počítačů a vybavení nábytkem v učebně IVT je díky spolupráci s Vápenkou Čertovy schody, a.s. Pro doplňování a obměňování softwaru a hardwaru škola žádá každým rokem o dotaci MŠMT ČR (pokud je vyhlášena) nebo zřizovatele. Hygienické zázemí školy splňuje všechny normy stanovené zákonem. V budově školy je šatna a WC s umývárnou; v budově školní družiny jsou WC s umývárnou a sprcha; v tělocvičně jsou oddělené šatny, WC a sprchy. Technická zařízení jsou každoročně podrobena revizím. Žákům je zajištěno zdravé prostředí učeben i ostatních prostor školy podle platných norem. Škola usiluje o důsledné dodržování školního řádu, který svými opatřeními chrání zdraví a bezpečnost žáků při veškerém dění spjatém se školou. V roce 2002 byla provedena celková rekonstrukce školní kuchyně a jídelen základní školy i mateřské školy dle hygienických norem splňujících požadavky Evropské unie. Školní kuchyně zajišťuje stravování základní a mateřské školy a pitný režim pro všechny žáky během provozu školy i školní družiny. Dále vaří obědy pro veřejnost, zejména starší občany, odebírající obědy do jídelonosičů. Vybavenost školy využívají další subjekty. Jedná se o pronájem tělocvičny sportovním oddílům, TJ VČS Tmaň a zaměstnancům akciové společnosti Vápenka Čertovy schody Tmaň. Dalším subjektem využívajícím prostory školy je Základní umělecká škola dr. Tauberové, nabízející výuku hry na hudební nástroje.
- Hlavní cíle výchovy i vzdělávání dané vzdělávacím programem jsou plněny. Při výuce se využívaly učebnice a učební texty, které mají udělenou doložku Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Základ fondu učebnic pro všechny ročníky tvoří učebnice z nakladatelství Prodos. Fond učebnic byl průběžně doplňován; zejména učebními texty

pro vzdělávací obory – etická výchova, finanční gramotnost, filmová výchova, ochrana člověka za mimořádných situací, dopravní výchova. Základní řadu učebnic plně hradí škola, rodiče se finančně podílejí na vybraných učebních textech a pracovních sešitech. O výši rodičovského příspěvku rozhodují rodiče na zahajovacích třídních schůzkách, kdy jedná školská rada. Počítačové výukové programy, které jsou využívány při výuce, mají licenci. Škola využívá především nabídky firmy Terasoft. Při práci s internetem se žáci i učitelé řídí pravidly pro bezpečné užívání internetových stránek. Škola disponuje dostatečným knižním fondem školní knihovny, který je využíván při hodinách literární výchovy, dramatické výchovy, při činnostech zaměřených na prevenci sociálně patologických jevů, při environmentální výchově a etické výchově. Pro nákup nových titulů v letošním roce jsme získali finanční dar od Sdružení maminek Tmaň. Díky tomu jsme rozšířili množství knížek pro společnou četbu v oblasti komiksové literatury. Texty jsou srozumitelné a odpovídají věku našich žáků. Žáci si mohou knížky zapůjčit i domů. Práce ve školní knihovně je jedna z forem uplatňovaných k prohlubování čtenářství a čtenářské gramotnosti.

- V základní škole je **školní družina**, pro jejíž provoz je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a Školním vzdělávacím programem základního vzdělávání Základní školy a Mateřské školy Tmaň zpracován Školní vzdělávací program zájmového vzdělávání. Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Je to zařízení, ve kterém děti tráví svůj volný čas po vyučování. Družina realizuje odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti, umožňuje dětem přípravu na vyučování. Úkolem zájmového vzdělávání je vytvářet podmínky pro rozvíjení dětských zájmů, připravit pro děti pestrou a přitažlivou činnost, která pro ně bude zajímavou hrou v čase po vyučování. Volba správného výchovného prostředku a formy zvolené činnosti je základním předpokladem úspěchu. Nejvhodnějším výchovným prostředkem je hra. Vede děti k získávání poznatků, k rozvíjení myšlení, fantazie, řeči i citů. Formuje tak nenásilně osobnost dítěte. A uplatněním individuálních předpokladů dětí se jejich osobnost posiluje. Účelná hra musí být vhodně motivována a dobře organizována. Potom dovede děti strhnout do jiného myšlenkového světa, nechává je zapomenout na čas, okolní dění a vlastní starosti.

Obecné cíle zájmového vzdělávání:

- umožnit žákům osvojit si strategii učení hrou a motivovat je pro celoživotní učení;
 - podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů;
 - vést žáky k všestranné a účinné komunikaci;
 - rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých;
 - připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti;
 - vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě;
 - učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví;
 - vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi;
 - pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci;
 - princip rovnosti žen a mužů ve společnosti.
- V současnosti vyučování **v mateřské škole** probíhá podle Školního vzdělávacího programu předškolního vzdělávání schválený 27. ledna 2010. Děti jsou rozděleny do tří tříd, jsou naplňovány do počtu 20 dětí. I. třída – Koťátka – je určena pro děti od 2,5 do 4 let, II. třída – Sluníčka – je určena pro děti od 2,5 do 4 let, a III. třída – Motýlci – je určena pro děti od 4,5 – 6 let. Děti se spojují ráno od 6.00 do 7.30 hodin a odpoledne od 15.00 do 16.00 hodin. U dětí I. a II. třídy se zaměřujeme na úspěšnou adaptaci, osvojení si

základních vědomostí, dovedností, vytváření potřebných hygienických a společenských návyků a na utváření přirozených vztahů dítěte k dítěti a dítěte k dospělému. U dětí III. třídy dále prohlubujeme jejich vědomosti, dovednosti, návyky a zájmy. Děti mateřské školy mají možnost navštěvovat kroužky: výtvarný a kroužek angličtiny. Zaměření školy je podporovat pohybový vývoj dětí, zlepšovat jejich zdraví, tělesnou zdatnost, rozvíjet pohybové a manipulační dovednosti, aby získaly povědomí o zdravém životním stylu. Dalším záměrem mateřské školy je rozvíjet duševní pohodu dětí, poznávací procesy, intelekt a řeč dítěte, učit děti porozumět vztahům v okolním světě, učit se v něm orientovat pod heslem Vidět – poznat – vědět.

- Nic není ponecháno náhodě, zejména možný výskyt šikany. Mateřská škola Tmaň má zpracovaný Školní program proti šikanování, které je chápáno jako mimořádně nebezpečná forma násilí ohrožující naplňování zásad a cílů vzdělávání. V případě šikanování by došlo ke ztrátě pocitu bezpečí dětí, který je nezbytný pro harmonický rozvoj dítěte. Ve školním prostředí je šikana zvláště závažná, protože zůstává dlouho skrytá. Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit a zstrašovat dítě, případně skupinu dětí.
- Nejenom s výše citovanými dokumenty, ale s bohatou fotodokumentací ze života základní a mateřské školy se lze seznámit na webových stránkách základní školy www.zs.tman.txt.cz nebo mateřské školy www.ms.tman.txt.cz.

Závěrečné slovo ředitelky ZŠ a MŠ Tmaň

Vážení přátelé!

Ani se tomu nechce věřit, ale ona je to pravda – základní jednopatrová budova tmaňské školy zde stojí již 130 let! Po celou tuto dobu (a i před tím) se opakuje stejný rituál dělicí kalendářní rok na zahájení školního roku, jeho ukončení a prázdniny. Měnily se a každoročně se mění pouze děti v jednotlivých třídách tak, jak postupují z jednoho ročníku do vyššího. Pedagogický kolektiv a zaměstnanci školy se vyměňují pouze výjimečně. Je to pochopitelné – děti získávají základní vzdělání potřebné pro uplatnění v dalším životní kariéře, ti druzí to již jako zaměstnání mají. Kantořina je profese vyžadující celoživotní studium, zvláště dnes, kdy technický vývoj vstupuje do každodenního života a ovlivňuje jeho průběh tempem, které naši dříve narození současníci vůbec neznali a ve svém mládí si nedovedli vůbec představit. Ale takový je život. Každému, kdo si přečetl předcházející stránky, musí být jasné, že tmaňská škola se vždy vyvíjela s cílem dát dětem to nejlepší možné vzdělání. A celým obdobím 130 let se jako červená nit táhne podpora Obecního úřadu ve Tmani, bez které by nebylo možné takto pojatou pedagogickou a výchovnou činnost vůbec realizovat. To samé platí o podpoře školy ze strany podnikatelských subjektů působících v obci, z nichž jmenujme alespoň toho nejvýznamnějšího – akciovou společnost Vápenka Čertovy schody ve Tmani. Vážíme si této pomoci a plně si uvědomujeme, že tento vztah ke škole, se kterým se setkáváme na každém kroku ve Tmani, není v žádné obci samozřejmostí. Je to pro nás velká inspirace i závazek současně. Chceme ujistit veřejnost Tmaň, Lounína, Havlíčkova Mlýna, Slavíků i okolních obcí, odkud do naší školy dojíždějí děti, že nejenom v právě zahajovaném novém školním roce 2014 / 2015, ale i v letech následujících, uděláme maximum pro zajištění vysoké úrovně procesu výuky v Základní škole a Mateřské škole Tmaň.

Mgr. Růžena Kybíksová, ředitelka ZŠ a MŠ Tmaň

OBZOR – informační časopis Obce Tmaň.

Registrováno na Ministerstvu kultury ČR – evidenční číslo: MK ČR E 10531

Vydává Obecní úřad Tmaň, IČO: 233 901. Internetové stránky: www.obectman.cz

Adresa redakce: Obecní úřad Tmaň, 267 21 Tmaň. E-mail: outman@quick.cz

Nepodepsané příspěvky připravil redakční kolektiv. Vedoucí redaktor: Horáček Jaroslav.

Toto číslo vyšlo 1. září 2014.

Cena výtisku 3,- Kč.